

BANK SPÓŁDZIELCZY w Poddębicach

Ujawnienie informacji

**dotyczących ryzyka, funduszy własnych, wymogów kapitałowych, polityki w zakresie
wynagrodzeń, i innych informacji podlegających ujawnieniom
zgodnie z Polityką informacyjną Banku**

według stanu na 31.12.2016r.

Spis treści

I.	Wstęp	3
II.	Informacje ogólne o Banku	3
III.	Cele i strategię w zakresie zarządzania ryzykiem – art. 435 Rozporządzenia	3
IV.	Zakres stosowania – art. 436	5
V.	Fundusze własne – art. 437	5
VI.	Wymogi kapitałowe – art. 438	6
	<i>VI.1 Wymogi kapitałowe - zasady ogólne</i>	<i>6</i>
	<i>VI.2 Wymóg kapitałowy na ryzyko kredytowe</i>	<i>6</i>
	<i>VI.3 Wymogi kapitałowe w odniesieniu do portfela handlowego oraz z tytułu ryzyka walutowego</i>	<i>7</i>
	<i>VI.4 Wymóg z tytułu ryzyka operacyjnego</i>	<i>7</i>
	<i>VI.5 Kapitał wewnętrzny w Banku</i>	<i>8</i>
VII.	Ekspozycja na ryzyko kontrahenta – art. 439	9
VIII.	Bufory kapitałowe – art. 440	9
IX.	Wskaźniki globalnego znaczenia systemowego - art. 441	10
X.	Korekty z tytułu ryzyka kredytowego – art. 442	10
XI.	Aktywa wolne od obciążeń – art. 443	14
XII.	Korzystanie z ECAI – art. 444	14
XIII.	Ekspozycja na ryzyko rynkowe – art. 445	14
XIV.	Ekspozycja na ryzyko operacyjne – art. 446	14
XV.	Ekspozycje w papierach kapitałowych nieuwzględnionych w portfelu handlowym – art. 447	15
XVI.	Ekspozycja na ryzyko stopy procentowej przypisane pozycjom nieuwzględnionym w portfelu handlowym – art. 448	16
XVII.	Ekspozycja na pozycje sekurytyzacyjne – art. 449	18
XVIII.	Polityka w zakresie wynagrodzeń – art. 450	18
XIX.	Dźwignia finansowa – art. 451	19
XX.	Stosowanie metody IRB w odniesieniu do ryzyka kredytowego – art. 452	20
XXI.	Stosowanie technik ograniczenia ryzyka kredytowego – art. 453	20
XXII.	Stosowanie metod zaawansowanego pomiaru w odniesieniu do ryzyka operacyjnego	22
XXIII.	Stosowanie wewnętrznych modeli pomiaru ryzyka rynkowego	22
XXIV.	Ujawnianie zgodnie z art. 111a ust 4 Prawa Bankowego	22
XXV.	Ujawnianie informacji z zakresu płynności wymaganych Rekomendacją P	26
	<i>Załącznik nr 1 – Informacja o strategii i celach zarządzania ryzykiem</i>	<i>31</i>
	<i>Załącznik nr 2 - Oświadczenie Zarządu</i>	<i>40</i>
	<i>Załącznik nr 3 - Informacja na temat ogólnego profilu ryzyka Banku zawierająca kluczowe wskaźniki i dane liczbowe dotyczące ryzyka</i>	<i>41</i>
	<i>Załącznik nr 4 - Ujawnianie informacji na temat charakteru i kwot określonych pozycji funduszy własnych w okresie przejściowym według wzoru z załącznika nr VI Rozporządzenia 1423/2013</i>	<i>43</i>
	<i>Załącznik nr 5 - Ujawnianie informacji na temat wskaźnika dźwigni według wzoru z załącznika nr I Rozporządzenia 2016/200</i>	<i>49</i>

I. Wstęp

1. Bank zgodnie z wymogami określonymi w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych (zwanego dalej „Rozporządzeniem”) w Części Ósmej dokonuje ujawnienia informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących profilu ryzyka Banku, funduszy własnych, wymogów kapitałowych polityki w zakresie wynagrodzeń oraz innych informacji w niniejszym dokumencie zwanym dalej „Ujawnieniem” według stanu na 31 grudnia 2016r.
2. W oparciu o artykuł 432 Rozporządzenia Bank w zakresie ujawnianych informacji:
 - 1) stosuje pominięcie informacji uznanych za nieistotne - informacje nieistotne to w opinii Banku informacje, których pominięcie lub nieprawidłowe ujawnienie nie powinno zmienić lub wpłynąć na ocenę lub decyzję użytkownika opierającego się na tych informacjach przy podejmowaniu decyzji ekonomicznych;
 - 2) stosuje pominięcie informacji uznanych za zastrzeżone lub poufne – Bank uznaje informacje za zastrzeżone, jeżeli ich podanie do wiadomości publicznej w opinii Banku osłabiłoby jego pozycję konkurencyjną. Bank uznaje informacje za poufne, jeśli Bank zobowiązał się wobec klienta lub innego kontrahenta do zachowania poufności.
3. W przypadku pominięcia informacji o tym jest podawana w treści Ujawnienia.
4. Wszelkie dane liczbowe zostały wyrażone w tysiącach złotych.

II. Informacje ogólne o Banku

1. Bank Spółdzielczy w Poddębicach prowadzi swoją działalność od ponad 111 lat działając od 1905 roku. Siedziba Banku mieści się w Poddębicach przy ul. Łódzkiej 33.
2. Bank Spółdzielczy w Poddębicach wpisany jest do rejestru prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi, XX Wydział KRS Nr 0000039404.
3. Bankowi nadano numer statystyczny REGON: 000502919 oraz NIP:828-00-03-209.
4. BS Poddębice jest zrzeszony w Zrzeszeniu Banku Polskiej Spółdzielczości w rozumieniu Ustawy z dnia 7 grudnia 2000 roku o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających z późn.zm. Bank jest w trakcie postępowania administracyjnego prowadzonego przez KNF w sprawie wyrażenia zgody na prowadzenie przez Bank działalności poza zrzeszeniem.
5. W strukturze członkowskiej BS Poddębice dominują osoby fizyczne, Bank posiada na dzień 31 grudnia 2016r. 5.442 członków.
6. Bank prowadzi działalność komercyjną na rzecz klientów indywidualnych oraz instytucjonalnych, prowadząc operacje zarówno w złotych jak i walutach obcych (EUR, USD) poprzez sieć jednostek organizacyjnych na terenie całego kraju.

III. Cele i strategię w zakresie zarządzania ryzykiem – art. 435 Rozporządzenia

1. Zarządzanie ryzykiem w Banku odbywa się zgodnie z długofalową „Strategią zarządzania ryzykiem” przygotowaną przez Zarząd i zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą Banku. Strategia jest zgodna z założeniami Strategii działania Banku Spółdzielczego w Poddębicach i podlega corocznemu przeglądowi zarządczemu i weryfikacji, przegląd i weryfikacja dokonywana jest również w przypadku występowania znaczących zmian wewnątrz lub w otoczeniu Banku.
2. Strategia zarządzania ryzykiem w Banku Spółdzielczym jest powiązana również z innymi regulacjami o charakterze strategicznym, np. Polityką kapitałową Banku, Planami finansowymi, a także Politykami w zakresie zarządzania ryzykiem.
3. Strategia zarządzania ryzykiem zawiera cele strategiczne w zakresie zarządzania poszczególnymi

rodzajami ryzyka oraz cele definiujące apetyt na ryzyko Banku, rozumiany jako bieżącą i przyszłą gotowość Banku do podejmowania ryzyka.

4. Cele definiujące apetyt na ryzyko mają charakter wskaźników ilościowych, w tym limitów wewnętrznych, a także założeń dotyczących zasad zarządzania ryzykiem o charakterze jakościowym.
5. Informacja dotycząca art. 435. ust. 1 lit a-d Rozporządzenia, tzn. strategii i procesów zarządzania tymi rodzajami ryzyka; struktury i organizacji odpowiedniej funkcji zarządzania ryzykiem, w tym informacji na temat jej uprawnień i statutu, lub innych odpowiednich rozwiązań w tym względzie; zakresu i charakteru systemów raportowania i pomiaru ryzyka; strategii w zakresie zabezpieczenia i ograniczenia ryzyka, a także strategii i procesów monitorowania stałej skuteczności instrumentów zabezpieczających i czynników łagodzących ryzyko – zawarte są w Załączniku nr 1 do niniejszego dokumentu.
6. Zatwierdzone przez Zarząd oświadczenie na temat adekwatności ustaleń dotyczących zarządzania ryzykiem w Banku, dające pewność, że stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii Banku wymagane przez art. 435 ust.1 lit. e zawarte jest w Załączniku nr 2.
7. Informacja na temat ryzyka, zgodna z art. 435 ust 1. lit f. w której omówiono ogólny profil ryzyka Banku związany ze strategią działalności, zawierająca kluczowe wskaźniki i dane liczbowe dotyczące ryzyka zawarta jest w Załączniku nr 3.
8. W zakresie art. 435 ust 2 Bank informuje, że:

- 1) Zarząd składa się z czterech osób i w jego skład wchodzi:

- Prezes Zarządu Banku,
- Wiceprezes Zarządu ds. Handlowych,
- Wiceprezes Zarządu – Główny Księgowy,
- Członek Zarządu ds. Analiz i Zarządzania Ryzykami.

Członkowie Zarządu Banku pełnią po jednym stanowisku dyrektorskim. Członkowie Rady Nadzorczej Banku pełnią po jednym stanowisku dyrektorskim. Przez stanowisko dyrektorskie należy rozumieć stanowisko zajmowane w organie Banku (odpowiednio Zarządzie albo Radzie Nadzorczej) lub organach innych podmiotów.

- 2) Członków Zarządu powołuje zgodnie z przepisami prawa Rada Nadzorcza, działając wg Regulaminu Działania Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Poddębicach biorąc pod uwagę wyniki oceny wstępnej kwalifikacji, doświadczenia i reputacji kandydata. Oceny następcej kwalifikacji, doświadczenia i reputacji Członków Zarządu dokonuje Rada Nadzorcza w okresach rocznych zgodnie z „*Procedurą dokonywania ocen odpowiedniości członków Zarządu oraz osób pełniących najważniejsze funkcje w Banku*”.
- 3) Członków Rady Nadzorczej powołuje Zebranie Przedstawicieli zgodnie ze statutem Banku Spółdzielczego w Poddębicach, biorąc pod uwagę kwalifikacje, doświadczenie i reputację kandydata, jak również dokonuje oceny następcej zgodnie z „*Procedurą dokonywania ocen odpowiedniości członków Rady Nadzorczej*”. Rada Nadzorcza składa się z 19 osób. Spośród członków większość pełni swoją funkcję więcej niż bieżącą kadencję.
- 4) Bank, z uwagi na skalę działalności nie stosuje strategii zróżnicowania w zakresie wyboru członków Zarządu oraz Rady Nadzorczej.
- 5) Bank z uwagi na skalę działania nie tworzy w obrębie Rady Nadzorczej komitetu ds. ryzyka.
- 6) Przepływ informacji dotyczącej ryzyka kierowanej do Zarządu oraz Rady Nadzorczej w Banku jest sformalizowany i objęty odpowiednimi Instrukcjami „System Informacji Zarządczej” i „System Informacji Zarządczej dla Rady Nadzorczej”, definiującymi: częstotliwość, zakres, odbiorców i terminy sporządzania raportów i sprawozdań dotyczących ryzyka. Systemem informacji zarządczej są objęte wszystkie rodzaje ryzyka uznawane przez Bank za istotne. Zakres i częstotliwość raportowania jest dostosowana do skali narażenia na ryzyko, a także zmienności ryzyka zapewniając możliwość podejmowania decyzji, oraz odpowiedniej reakcji w przypadku zmiany ekspozycji na ryzyko.

IV. Zakres stosowania – art. 436

Bank nie dokonuje konsolidacji do celów rachunkowości i regulacji ostrożnościowych

V. Fundusze własne – art. 437

1. Bank Spółdzielczy w Poddębicach definiuje części składowe funduszy własnych zgodnie z obowiązującymi przepisami na dzień 31 grudnia 2016 roku, w szczególności postanowieniami Rozporządzenia i Prawa Bankowego. Bank ujawniania informacje dotyczące funduszy własnych zgodnie z przepisami art. 437 oraz 492 Rozporządzenia oraz zgodnie z wymogami przedstawionymi w Rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) nr 1423/2013 z dnia 20 grudnia 2013 roku ustanawiającym wykonawcze standardy techniczne w zakresie wymogów dotyczących ujawnienia informacji na temat funduszy własnych instytucji zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013.
2. Zgodnie z tymi przepisami, fundusze własne składają się z następujących elementów:
 - 1) kapitał podstawowy Tier I (CET1) obejmujący m.in. uznany fundusz udziałowy, zyski zatrzymane (fundusz zasobowy), skumulowane inne całkowite dochody, kapitały rezerwowe, fundusze ogólne ryzyka bankowego;
 - 2) kapitał dodatkowy Tier I (AT1), obejmujący m.in. instrumenty kapitałowe, o których mowa w art. 52 Rozporządzenia oraz azio emisyjne związane z tymi instrumentami (aktualnie w Banku równe 0);
 - 3) kapitał Tier II, obejmujący m.in. instrumenty kapitałowe i pożyczki podporządkowane spełniające kryteria określone w art. 63 Rozporządzenia oraz azio emisyjne związane z tymi instrumentami, korekta z tytułu ogólnego ryzyka kredytowego.
3. Wszystkie wymienione kapitały podlegają korektom z tytułu pomniejszych oraz mającym zastosowanie filtrom ostrożnościowym.
4. Dane liczbowe przedstawione w poniższej Tabeli nr 1 obrazują strukturę funduszy własnych Banku według stanu na dzień 31 grudnia 2016r.

Tabela 1: Struktura funduszy własnych Banku na dzień 31.12.2016

Składowe fundusze własnych według Rozporządzenia CRR	saldo (tys. zł)	udział %
FUNDUSZE WŁASNE:	35 427	100,00
KAPITAŁ TIER I	33 483	94,51
kapitał podstawowy Tier I (CET1)	33 483	94,51
fundusz udziałowy zaliczany do funduszy własnych	2 229	6,29
fundusz zasobowy	29 056	82,01
skumulowane inne całkowite dochody	-41	-0,12
fundusz rezerwowy	0	0,00
fundusz ogólnego ryzyka	2 424	6,84
wartości niematerialne i prawne (100% bilansowej wartości netto)	-69	-0,19
Inne korekty w okresie przejściowym w kapitale podstawowym Tier I	-115	-0,33
kapitał dodatkowy Tier I (AT1)	0	0,00
KAPITAŁ TIER II	1 945	5,49
Zobowiązanie podporządkowane	0	0,00
rezerwa na ryzyko ogólne art.. 62 lit.c CRR	1 945	5,49

5. Bank Spółdzielczy w Poddębicach buduje swoją bazę kapitałową w oparciu o kapitały najwyższej jakości Tier I – głównie w postaci funduszu zasobowego tworzonego m.in. z podziału nadwyżki finansowej. Udział funduszu zasobowego w sumie funduszy własnych na koniec 2016r. to 82,01%.
6. Zgodnie z zapisami artykułu 5 Rozporządzenia nr 1423/2013, w załączniku nr 4 zaprezentowano strukturę funduszy własnych w oparciu o wzór stanowiący załącznik nr VI do Rozporządzenia nr

1423/2013, który obowiązuje w okresie przejściowym tj. od 31 marca 2014r. do 31 grudnia 2017r.

VI. Wymogi kapitałowe – art. 438

VI.1 Wymogi kapitałowe - zasady ogólne

1. Wyliczenia regulacyjnych wymogów kapitałowych na dzień 31 grudnia 2016 roku, dokonano w oparciu o postanowienia Rozporządzenia, przy zastosowaniu następujących metod (poniżej w nawiasach podano odwołanie do fragmentów Rozporządzenia):
 - 1) metoda standardowa na ryzyko kredytowe (Część III, Tytuł II, Rozdział 2);
 - 2) kompleksowa metoda ujmowania zabezpieczeń finansowych do ograniczania ryzyka kredytowego (Część III, Tytuł II, Rozdział 4);
 - 3) metoda wskaźnika bazowego na ryzyko operacyjne (Część III, Tytuł III, Rozdział 2);
 - 4) metoda na ryzyko walutowe (Część III, Tytuł IV, Rozdział 3).
2. Bank nie wyznacza wymogów w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka rynkowego oraz z tytułu ryzyka rozliczenia ryzyka cen towarów, rozmycia oraz ryzyka kredytowego kontrahenta.
3. Celem procesu oceny adekwatności kapitału wewnętrznego jest zapewnienie utrzymywania kapitału w wysokości dostosowanej do profilu ryzyka Banku. Dążąc do realizacji tego celu w procesie ICAAP realizowane są następujące działania:
 - 1) identyfikacja rodzajów ryzyka występujących w Banku;
 - 2) wyodrębnienie istotnych rodzajów ryzyka;
 - 3) pomiar i alokacja kapitału wewnętrznego na poszczególne rodzaje ryzyka;
 - 4) agregacja kapitału wewnętrznego;
 - 5) monitorowanie i raportowanie kapitałowe;
 - 6) zarządzanie adekwatnością kapitałową.
4. Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem niewypłacalności (kapitałowym) jest utrzymywanie poziomu funduszy własnych Banku na poziomie zapewniającym adekwatne zabezpieczenie ryzyka prowadzonej działalności oraz spełnienie wymogów nadzorczych umożliwiających dalsze samodzielne funkcjonowanie Banku.

VI.2 Wymóg kapitałowy na ryzyko kredytowe

1. Kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem zgodnie z przepisami części trzeciej tytuł II rozdział 2 Rozporządzenia – 8 % kwot ekspozycji ważonych ryzykiem dla każdej kategorii ekspozycji określonej w art. 112 przedstawia tabela nr 2.
2. Wymogi kapitałowe z tytułu ryzyka kredytowego obliczane zgodnie z metodą standardową na koniec 2016r. wyniosły 15.375 tys. zł co stanowiło 83,54% wymogów regulacyjnych.

Tabela 2: Wymóg kapitałowy na ryzyko kredytowe

(tys. zł)

L.p.	Kategorie ekspozycji	(CNXX002) Wartość ekspozycji	(CNXX004) Kwota ekspozycji ważonej ryzykiem po zastosowaniu współczynnika wsparcia MŚP	Wymóg kapitałowy na ryzyko kredytowe (8% kwoty ekspozycji ważonej ryzykiem)
I	ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych;	143 137	0	0
II	ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych;	101 172	20 234	1 619
III	ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	33	7	1
IV	ekspozycje wobec wielostronnych banków rozwoju;	0	0	0
V	ekspozycje wobec organizacji międzynarodowych	0	0	0
VI	ekspozycje wobec instytucji	63 354	9 814	785
VII	ekspozycje wobec przedsiębiorstw	1 168	983	79
VIII	ekspozycje detaliczne	83 548	53 960	4 317
IX	ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	131 098	86 488	6 919
X	ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	5 553	8 329	666
XI	ekspozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	0	0	0
XII	ekspozycje w postaci obligacji zabezpieczonych	0	0	0
XII	ekspozycje wobec instytucji i przedsiębiorstw posiadających krótkoterminową ocenę kredytową	0	0	0
XIV	ekspozycje w postaci jednostek uczestnictwa lub udziałów w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania	0	0	0
XV	ekspozycje kapitałowe	1 909	1 909	153
XVI	inne pozycje	16 887	10 462	837
RAZEM		547 859	192 186	15 375

VI.3 Wymogi kapitałowe w odniesieniu do portfela handlowego oraz z tytułu ryzyka walutowego

Wymogi w zakresie funduszy własnych obliczone zgodnie z art. 92 ust. 3 lit. b) i c) przedstawia tabela nr 3:

Tabela 3: Wymogi w zakresie funduszy własnych w odniesieniu do portfela handlowego oraz z tytułu ryzyka walutowego

L.p.	Rodzaj wymogu	Wymóg kapitałowy
1.	Wymóg zgodnie z art. 92 ust. 3 lit b. – portfel handlowy	nie dotyczy
2.	Wymóg zgodnie z art. 92 ust. 3 lit c. – ryzyko walutowe	0

VI.4 Wymóg z tytułu ryzyka operacyjnego

Wymogi kapitałowe z tytułu ryzyka operacyjnego obliczane są przez Bank zgodnie z metodą wskaźnika bazowego (art. 315-316 Rozporządzenia). W 2016r. wymóg kapitałowy na ryzyko operacyjne wynosił 3.030 tys. zł co na koniec 2016r. stanowiło 16,46% wymogów regulacyjnych.

VI.5 Kapitał wewnętrzny w Banku

1. W metodzie szacowania kapitału wewnętrznego definiuje się poszczególne rodzaje ryzyka jakie zidentyfikowano w działalności Banku i szacuje ich istotność. Szacowanie kapitału wewnętrznego przebiega w trzech etapach:
 - 1) Etap I – za punkt wyjścia przyjmowany jest kapitał regulacyjny (wymóg kapitałowy na pokrycie ryzyk Filaru I);
 - 2) Etap II – ocenia się, czy minimalny wymóg kapitałowy jest adekwatny do aktualnego narażenia Banku na ryzyko dla uznanych za istotne ryzyk Filaru I;
 - 3) Etap III – szacuje się kapitał wewnętrzny na pokrycie istotnych ryzyk Filaru II.
2. Na potrzeby wyliczenia kapitału wewnętrznego przyjmuje się ostrożnościowo, że korelacja pomiędzy poszczególnymi rodzajami ryzyka występującymi w Banku wynosi 1, co oznacza, że kapitał wewnętrzny stanowi sumę wartości kapitału wyznaczonego w ramach filaru I i filaru II.
3. Poza ryzykiem kredytowym oraz pozostałymi ryzykami wykorzystywanymi do szacowania kapitału regulacyjnego na potrzeby obliczenia współczynników kapitałowych, w celu oszacowania kapitału wewnętrznego w 2016r. zidentyfikowano szereg dodatkowych ryzyk, tzw. ryzyk II filaru. W ramach II Filaru badano następujące ryzyka: koncentracji dużych ekspozycji, koncentracji w sektor gospodarki, koncentracji przyjętych form zabezpieczenia, koncentracji w jednorodny instrument finansowy, ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej, płynności, biznesowe, wyniku finansowego, niewypłacalności (kapitałowe), nadmiernej dźwigni finansowej, braku zgodności, strategiczne, utraty reputacji, transferowe, rezydualne, modeli.
4. Bank szacuje kapitał kwartalny w okresach miesięcznych zgodnie z wymogami przyjętej przez Zarząd i zatwierdzonej przez Radę Nadzorczą „Procedurą szacowania kapitału wewnętrznego oraz oceny adekwatności kapitałowej”.
5. W 2016r. za ryzyka istotne uznawano następujące ryzyka :
 - 1) kredytowe;
 - 2) operacyjne;
 - 3) stopy procentowej w księdze bankowej;
 - 4) płynności (w tym finansowania);
 - 5) koncentracji;
 - 6) biznesowe (w tym wyniku finansowego);
 - 7) braku zgodności;
 - 8) inwestycji finansowych (jako podryzyko ryzyka kredytowego);
 - 9) strategiczne.
6. Wyniki pomiaru kapitału wewnętrznego w Banku wg stanu na 31.12.2016r. przedstawia tabela nr 4.

Tabela 4: Kapitał wewnętrzny w Banku

Rodzaj ryzyka	Wymagany według Banku łączny kapitał wewnętrzny na zabezpieczenie ryzyka	Alokacja kapitału według minimalnych wymogów kapitałowych	Alokacja kapitału ponad minimalne wymogi kapitałowe
Ryzyko kredytowe	15 375	15 375	0
Ryzyko rynkowe	0	0	0
Ryzyko operacyjne	3 030	3 030	0
łączny kapitał wewnętrzny na ryzyka objęte wyznaczaniem minimalnego wymogu kapitałowego	18 405	18 405	0
Ryzyko koncentracji zaangażowań, z tego:	0	X	0
koncentracji dużych ekspozycji	0	X	0
koncentracji w sektor gospodarki	0	X	0
koncentracji przyjętych form zabezpieczenia	0	X	0
koncentracji zaangażowań w jednorodny instrument finansowy	0	X	0
Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej	734	X	734
Ryzyko płynności	0	X	0
Ryzyko biznesowe	0	X	0
Ryzyko wyniku finansowego	604	X	604
Ryzyko niewypłacalności	0	X	0
Ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej	0	X	0
Ryzyko braku zgodności	0	X	0
Pozostałe ryzyka, z tego:	0	X	0
ryzyko strategiczne	0	X	0
ryzyko utraty reputacji	0	X	0
ryzyko transferowe	0	X	0
ryzyko rezydualne	0	X	0
ryzyko modeli	0	X	0
łączny kapitał wewnętrzny - I i II Filar	19 743	X	1 338
Fundusze własne (dostępny kapitał na pokrycie ryzyka)		35 427	
Fundusze własne minus kapitał wewnętrzny		15 684	
Kapitał wewnętrzny / Fundusze własne [%]		55,73%	
Współczynnik kapitału Tier I [%]		14,56%	
łączny współczynnik kapitałowy [%]		15,40%	
łączny wewnętrzny współczynnik kapitałowy [%]		14,36%	

VII. Ekspozycja na ryzyko kontrahenta – art. 439

Nie dotyczy

VIII. Bufory kapitałowe – art. 440

Przepisy dyrektywy CRD IV, w szczególności dotyczące regulacyjnych buforów kapitałowych, zostały zaimplementowane do prawodawstwa krajowego w 2015 r. poprzez przyjęcie *Ustawy o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym* oraz stosowną aktualizację *Prawa Bankowego*. Ustawa określiła bufory kapitałowe, które będą obowiązywać banki w Polsce, począwszy od stycznia 2016r. Na dzień 31 grudnia 2016r. Bank Spółdzielczy w Poddębicach nie był zobowiązany do utrzymywania dodatkowych funduszy własnych z tytułu regulacyjnych buforów kapitałowych.

IX. Wskaźniki globalnego znaczenia systemowego - art. 441

Nie dotyczy

X. Korekty z tytułu ryzyka kredytowego – art. 442

➤ Art. 442.a, 442.b Rozporządzenia

1. Jako ekspozycję przeterminowaną, Bank uznaje każdą należność z tytułu kapitału lub odsetek nie spłaconą w terminie.
2. Przeglądów oraz klasyfikacji ekspozycji kredytowych Bank dokonuje zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków z dnia 16.12.2008r. (tekst jednolity Dz.U. z 08.12.2015r. poz. 2066) oraz z wewnętrzną procedurą zgodną z Rozporządzeniem.
3. Ekspozycjami zagrożonymi są należności poniżej standardu, wątpliwe i stracone zgodnie z kryteriami określonymi w Rozporządzeniu Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw.
4. Bank dokonuje klasyfikacji ekspozycji kredytowych do odpowiednich kategorii ryzyka, stosując dwa kryteria:
 - 1) kryterium terminowości spłaty kapitału lub odsetek w odniesieniu do:
 - a) ekspozycji kredytowych wobec Skarbu Państwa,
 - b) ekspozycji kredytowych wobec osób fizycznych, udzielonych na cele niezwiązane z działalnością gospodarczą lub prowadzeniem gospodarstwa rolnego;
 - 2) w odniesieniu do pozostałych ekspozycji kredytowych, dwóch niezależnych od siebie kryteriów:
 - a) terminowości spłaty kapitału lub odsetek,
 - b) sytuacji ekonomiczno-finansowej dłużnika.
5. Bank tworzy rezerwy celowe oraz rezerwę na ryzyko ogólne. Rezerwy celowe tworzone są na ryzyko związane z działalnością Banku w odniesieniu do ekspozycji kredytowych zaklasyfikowanych do grupy "zagrożone" tj. do kategorii "poniżej standardu", "wątpliwe" lub „stracone”.
6. Wysokość tworzonych rezerw związana jest bezpośrednio z kategorią ryzyka, do której została zaklasyfikowana ekspozycja oraz z jakością przyjętych prawnych zabezpieczeń ekspozycji. Na pokrycie ryzyka związanego z działalnością kredytową, Bank dokonuje odpisów na rezerwy celowe, tworzone w ścisłej korelacji z rozpoznany ryzykiem tj. na pokrycie straty związanej z określonymi należnościami lub ich grupami w oparciu o ocenę możliwości jej wystąpienia.

➤ Art. 442.c Rozporządzenia

Całkowitą kwotę ekspozycji po rozliczeniu równoważących się transakcji i bez uwzględnienia skutków ograniczenia ryzyka kredytowego, a także średnią kwotę ekspozycji w danym okresie z podziałem na różne kategorie ekspozycji przedstawia tabela nr 5:

Tabela 5: Kwota ekspozycji i średnia kwota ekspozycji w podziale na kategorie ekspozycji

L.p.	Kategorie ekspozycji	[CNXX030] Ekspozycja po odliczeniu korekt wartości i rezerw	Średnia kwota ekspozycji po odliczeniu korekt wartości i rezerw /*
I	ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych;	137 472	123 220
II	ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych;	101 172	97 662
III	ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	33	37
IV	ekspozycje wobec wielostronnych banków rozwoju;	0	0
V	ekspozycje wobec organizacji międzynarodowych	0	0
VI	ekspozycje wobec instytucji	63 354	55 146
VII	ekspozycje wobec przedsiębiorstw	5 060	7 360
VIII	ekspozycje detaliczne	95 315	93 940
IX	ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	135 294	134 390
X	ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	5 553	6 620
XI	ekspozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	0	0
XII	ekspozycje w postaci obligacji zabezpieczonych	0	0
XII	ekspozycje wobec instytucji i przedsiębiorstw posiadających krótkoterminową ocenę kredytową	0	0
XIV	ekspozycje w postaci jednostek uczestnictwa lub udziałów w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania	0	0
XV	ekspozycje kapitałowe	1 909	1 905
XVI	inne pozycje	16 887	16 119
RAZEM		562 049	536 398

*) średnia arytmetyczna liczona na stanach kwartalnych w roku 2016

➤ Art. 442.d Rozporządzenia

Bank nie prezentuje rozkładu geograficznego ekspozycji, z racji braku ekspozycji wobec kontrahentów zlokalizowanych poza Polską.

➤ Art. 442.e Rozporządzenia

Bank monitoruje portfel kredytowy z uwzględnieniem struktury branżowej w wartościach nominalnych (limity koncentracji) bez podziału na klasy ekspozycji. Rozkład ekspozycji w zależności od branży przedstawia tabela nr 6.

Tabela 6: Kwota ekspozycji w zależności od branży

sekcja PKD 2007	nazwa sekcji PKD 2007	należności kapitałowe	pozabilans	należności kapitałowe +pozabilans
SEKCJA A	ROLNICTWO, LEŚNICTWO, ŁOWIECTWO I RYBACTWO	67 309	3 694	71 003
SEKCJA B	GÓRNICTWO I WYDOBYWANIE	375	0	375
SEKCJA C	PRZETWÓRSTWO PRZEMYSŁOWE	22 116	1 755	23 871
SEKCJA D	WYTWARZANIE I ZAOPATRYWANIE W ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ, GAZ, PARĘ WODNĄ, GORĄCĄ WODĘ I POWIETRZE DO UKŁADÓW KLIMATYZACYJNYCH	349	100	449
SEKCJA E	DOSTAWA WODY; GOSPODAROWANIE ŚCIEKAMI I ODPADAMI ORAZ DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z REKULTYWACJĄ	1 140	6	1 146
SEKCJA F	BUDOWNICTWO	9 484	1 479	10 963
SEKCJA G	HANDEL HURTOWY I DETALICZNY; NAPRAWA POJAZDÓW SAMOCHODOWYCH, WŁĄCZAJĄC MOTOCYKLE	14 274	6 706	20 980
SEKCJA H	TRANSPORT I GOSPODARKA MAGAZYNOWA	724	628	1 352
SEKCJA I	DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z ZAKWATEROWANIEM I USŁUGAMI GASTRONOMICZNYMI	10 564	99	10 663
SEKCJA J	INFORMACJA I KOMUNIKACJA	0	0	0

SEKCJA K	DZIAŁALNOŚĆ FINANSOWA I UBEZPIECZENIOWA	100	41	141
SEKCJA L	DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z OBSŁUGĄ RYNKU NIERUCHOMOŚCI	5 784	0	5 784
SEKCJA M	DZIAŁALNOŚĆ PROFESJONALNA, NAUKOWA I TECHNICZNA	1 248	524	1 772
SEKCJA N	DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE USŁUG ADMINISTROWANIA I DZIAŁALNOŚĆ WSPIERAJĄCA	1 591	1 079	2 670
SEKCJA O	ADMINISTRACJA PUBLICZNA I OBRONA NARODOWA; OBOWIĄZKOWE ZABEZPIECZENIA SPOŁECZNE	101 104	0	101 104
SEKCJA P	EDUKACJA	379	15	394
SEKCJA Q	OPIEKA ZDROWOTNA I POMOC SPOŁECZNA	4 856	1	4 857
SEKCJA R	DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z KULTURĄ, ROZRYWKĄ I REKREACJĄ	5 496	1 046	6 542
SEKCJA S	POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ USŁUGOWA	37	28	65
SEKCJA T	GOSPODARSTWA DOMOWE ZATRUDNIAJĄCE PRACOWNIKÓW; GOSPODARSTWA DOMOWE PRODUKUJĄCE WYROBY I ŚWIADCZĄCE USŁUGI NA WŁASNE POTRZEBY	0	0	0
SEKCJA U	ORGANIZACJE I ZESPOŁY EKSTERYTORIALNE	0	0	0
Brak sekcji	Brak PKD 2007 (osoby fizyczne)	81 794	4 634	86 428
Razem		328 724	21 835	350 559

➤ Art. 442.f Rozporządzenia

Zestawienie rezydualnych terminów zapadalności dla wszystkich ekspozycji przedstawia tabela nr 7. Z uwagi na brak możliwości przedstawienia danych z podziałem na kategorie ekspozycji, poniższe dane przedstawiono według typu kontrahenta (w tys. zł, wg wartości nominalnej na podstawie sprawozdania FIN005_1).

Tabela 7: Zestawienie rezydualnych terminów zapadalności ekspozycji w podziale sektor gospodarki i typ kontrahenta

Sektor gospodarki	Typ kontrahenta	Bez określonego terminu	<= 1 tygodnia	> 1 tygodnia <= 1 miesiąca	> 1 mies. <= 3 mies.	> 3 mies. <= 6 mies.	> 6 mies. <= 1 roku	> 1 roku <= 2 lat	> 2 lat <= 5 lat	> 5 lat <= 10 lat	> 10 lat <= 20 lat	> 20 lat	Razem
Sektor finansowy	Banki centralne	8 135	83 700	0	0	0	0	0	0	0	0	0	91 835
	Banki i oddziały instytucji kredytowych	17 476	47 353	885	0	0	0	500	0	215	0	0	66 429
	Razem sektor finansowy	25 611	131 053	885	0	0	0	500	0	215	0	0	158 263
Sektor niefinansowy	Przedsiębiorstwa	6 684	2 792	1 351	4 857	4 856	7 046	7 829	9 027	8 484	3 992	0	56 917
	Gospodarstwa domowe	2 110	1 740	3 669	8 864	11 801	17 836	25 309	44 693	33 416	17 993	2 008	169 439
	Instytucje niekom. działające na rzecz gosp. dom.	0	1	2	6	9	15	22	49	38	0	0	141
	Razem sektor niefinansowy	8 795	4 534	5 022	13 727	16 665	24 897	33 160	53 768	41 937	21 984	2 008	226 496
Sektor instytucji rządowych i samorządowych	Instytucje rządowe szczebla centralnego	0	0	6 012	24	3 036	72	7 644	28 326	7 128	301	0	52 542
	Instytucje samorządowe	0	0	476	1 547	2 122	4 860	13 233	37 159	33 179	8 528	0	101 104
	Razem sektor instytucji rząd. i samorządowych	0	0	6 488	1 571	5 158	4 932	20 877	65 485	40 306	8 829	0	153 646
Razem		34 405	135 586	12 395	15 297	21 823	29 828	54 537	119 253	82 459	30 813	2 008	538 406

➤ Art. 442.g Rozporządzenia

Kwota kredytów w podziale na istotne branże z wyszczególnieniem kredytów zagrożonych, utworzonych rezerw celowych oraz kredytów przeterminowanych przedstawia tabela nr 8.

Tabela 8: Kredyty zagrożone, utworzone rezerwy oraz kredyty przeterminowane w podziale na branże

sekcja PKD 2007	nazwa sekcji PKD 2007	Kredyty zagrożone (kapitał)	Kwota rezerw celowych	Kredyty przeterminowane (kapitał)
SEKCJA A	ROLNICTWO, LEŚNICTWO, ŁOWIECTWO I RYBACTWO	194	185	2 633
SEKCJA C	PRZETWÓRSTWO PRZEMYSŁOWE	0	0	183
SEKCJA D	WYTWARZANIE I ZAOPATRYWANIE W ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ, GAZ, PARĘ WODNĄ, GORĄCĄ WODĘ I POWIETRZE DO UKŁADÓW KLIMATYZACYJNYCH	3 107	399	6 975
SEKCJA F	BUDOWNICTWO	349	160	349
SEKCJA G	HANDEL HURTOWY I DETALICZNY; NAPRAWA POJAZDÓW SAMOCHODOWYCH, WŁĄCZAJĄC MOTOCYKLE	3 954	3 797	4 076
SEKCJA H	TRANSPORT I GOSPODARKA MAGAZYNOWA	2 956	489	1 706
SEKCJA I	DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z ZAKWATEROWANIEM I USŁUGAMI GASTRONOMICZNYMI	3	3	3
SEKCJA L	DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z OBSŁUGĄ RYNKU NIERUCHOMOŚCI	5 052	1 406	2 519
SEKCJA M	DZIAŁALNOŚĆ PROFESJONALNA, NAUKOWA I TECHNICZNA	70	33	24
SEKCJA N	DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE USŁUG ADMINISTROWANIA I DZIAŁALNOŚĆ WSPIERAJĄCA	317	62	317
SEKCJA Q	OPIEKA ZDROWOTNA I POMOC SPOŁECZNA	0	0	67
SEKCJA S	POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ USŁUGOWA	6	6	6
Brak sekcji	Brak PKD 2007 (osoby fizyczne)	1 891	1 397	4 400
Razem		17 899	7 937	23 258

➤ Art. 442.h Rozporządzenia

Bank nie prezentuje informacji z podziałem na ważne obszary geograficzne, z racji braku ekspozycji wobec kontrahentów zlokalizowanych poza Polską.

➤ Art. 442.i Rozporządzenia

Uzgodnienie zmian korekty o szczególne i ogólne ryzyko kredytowe dla ekspozycji o utraconej wartości, przedstawione oddzielnie przedstawia tabela nr 9.

Tabela 9: Zmiana stanu wartości rezerw celowych na należności bilansowe w okresie od dnia 01.01.2016 do dnia 31.12.2016r.

Rodzaj tworzonej rezerwy	Stan początkowy	Dotworzenia	Wykorzystanie	Rozwiązania	Stan końcowy
Rezerwy celowe na kredyty	6 838	3 910	5	2 806	7 937
Rezerwy na kredyty normalne i pod obserwacją	0				0
Rezerwy na kredyty poniżej standardu	1 042	1 106	0	1 861	286
Rezerwy na kredyty wątpliwe	293	1 615	0	302	1 606
Rezerwy na kredyty stracone	5 504	1 190	5	643	6 045
Rezerwa na ogólne ryzyko bankowe	1 945	0	0	0	1 945
Razem rezerwa	8 783	3 910	5	2 806	9 882

XI. Aktywa wolne od obciążeń – art. 443

1. Składnik aktywów jest traktowany jako obciążony, jeżeli został on zastawiony lub podlega jakiegokolwiek formie ustaleń mających na celu zabezpieczenie lub wsparcie jakości kredytowej transakcji bilansowej lub pozabilansowej, z której nie może on zostać swobodnie wycofany (np. w celu zastawiania dla potrzeb finansowania).
2. Ujawnienia z zakresie aktywów obciążonych i nieobciążonych przedstawione zostały zgodnie z wytycznymi EBA/GL/2014/03 w tabeli nr 10 i 11.
3. Na dzień 31.12.2016r. Bank posiadał obligacje Skarbu Państwa w łącznej kwocie według wartości bilansowej 8.806 tys. zł stanowiące zabezpieczenie limitu transakcyjnego w Banku BPS S.A. do dnia 31.07.2017r.

Tabela 10: Aktywa obciążone i nieobciążone na dzień 31.12.2016

Formularz A – Aktywa		Wartość bilansowa aktywów obciążonych	Wartość godziwa aktywów obciążonych	Wartość bilansowa aktywów wolnych od obciążeń	Wartość godziwa aktywów wolnych od obciążeń
		010	040	060	090
010	Aktywa instytucji zgłaszającej	8 702		533 033	
030	Instrumenty kapitałowe	0	0	1 302	1 302
040	Dłużne papiery wartościowe	8 702	8 702	127 108	127 108
120	Inne aktywa	0		404 623	

Tabela 11: Zabezpieczenia otrzymane

Formularz B – Zabezpieczenia otrzymane		Wartość godziwa obciążonych zabezpieczeń otrzymanych lub wyemitowanych własnych dłużnych papierów wartościowych	Wartość nominalna otrzymanego zabezpieczenia lub wyemitowanych własnych dłużnych papierów wartościowych które nie mogą zostać obciążone
		010	040
130	Zabezpieczenia otrzymane przez instytucję zgłaszającą		359 495
150	Instrumenty kapitałowe	0	0
160	Dłużne papiery wartościowe	0	0
230	Inne zabezpieczenia otrzymane	0	359 495
240	Wyemitowane własne dłużne papiery wartościowe inne niż obligacje zabezpieczone lub papiery typu ABS	0	0

XII. Korzystanie z ECAI – art. 444

Nie dotyczy

XIII. Ekspozycja na ryzyko rynkowe – art. 445

Kwoty wymogów w zakresie funduszy własnych na różne rodzaje ryzyka rynkowego zostały zaprezentowane w punkcie VI.3 Ujawnień.

XIV. Ekspozycja na ryzyko operacyjne – art. 446

1. Kwota wymogu w zakresie funduszy własnych na ryzyko operacyjne została zaprezentowana w punkcie VI.4 Ujawnień.
2. System zarządzania ryzykiem operacyjnym Banku Spółdzielczego w Poddębicach uwzględnia również zasady dobrej praktyki w zakresie ostrożnego i stabilnego zarządzania ryzykiem

operacyjnym opisane w Rekomendacji M dotyczącej zarządzania ryzykiem operacyjnym w bankach przyjętej uchwałą Nr 8/2013 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 8 stycznia 2013r. (Dz. Urz. KNF z 27 lutego 2013 poz. 6).

3. Straty z tytułu zdarzeń ryzyka operacyjnego - zdarzenia ryzyka operacyjnego zarejestrowane w rejestrze zdarzeń ryzyka operacyjnego w 2016 roku podane są w poniższej tabeli nr 12.

Tabela 12: Mapa ryzyka operacyjnego za okres od 01.01.2016 do 31.12.2016.

Klasa (rodzaj) zdarzeń	Kategoria zdarzeń	Liczba incydentów i zdarzeń	Koszty potencjalne (w tys. zł)	Koszty zdarzeń brutto (w tys. zł)	Koszty zdarzeń netto (w tys. zł)
1. Oszustwo wewnętrzne	1) Działania nieuprawnione	0	0	0	0
	2) Kradzież i oszustwo	0	0	0	0
2. Oszustwo zewnętrzne	1) Kradzież i oszustwo	8	0	0	0,4
	2) Bezpieczeństwo systemów	1	0	0	0
3. Zasady dotyczące zatrudnienia oraz bezpieczeństwo w miejscu pracy	1) Stosunki pracownicze	0	31,4	0	0
	2) Bezpieczeństwo środowiska pracy	0	0	0	0
	3) Podziały i dyskryminacja	0	0	0	0
4. Klienci, produkty i praktyki operacyjne	1) Obsługa klientów, ujawnianie informacji o klientach, zobowiązania względem klientów	53	0	0	0,1
	2) Niewłaściwe praktyki biznesowe lub rynkowe	16	0	0	0
	3) Wady produktów	0	0	0	0
	4) Klasyfikacja klienta i ekspozycje	1	0	0	0
	5) Usługi doradcze	3	0	0	0
5. Szkody związane z aktywami rzeczowymi	Kłęski żywiołowe i inne zdarzenia	1	0	0	0
6. Zakłócenia działalności banku i awarie systemów	Systemy	137	0	0	0,7
7. Wykonanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami operacyjnymi	1) Wprowadzanie do systemu, wykonywanie, rozliczanie i obsługa transakcji	420	0	0	0
	2) Monitorowanie i sprawozdawczość	8	0	0	0
	3) Napływ i dokumentacja klientów	1	0	0	0
	4) Zarządzanie rachunkami klientów	1	0	0	0
	5) Kontrahenci niebędący klientami banku (np. izby rozliczeniowe)	1	0	0	0
	6) Sprzedawcy i dostawcy	2	3,5	0	0
Razem		653	34,9	0	1,2

4. W 2016 roku nie stwierdzono istotnych zdarzeń ryzyka operacyjnego, rozumianych jako zdarzenia powodujące straty przekraczające 152 tys. zł.
5. Bank realizuje proces zarządzania ryzykiem operacyjnym, w ramach tego procesu identyfikuje się zdarzenia ryzyka operacyjnego i dokonuje się ewidencjonowania i analizy przyczyn występowania zdarzeń związanych z ryzykiem operacyjnym.
6. W przypadku konieczności podejmowane są działania ograniczające ryzyko obejmujące zmianę procesów wewnętrznych Banku, organizacji wewnętrznej, sposobu dokonywania kontroli wewnętrznej, a także organizacja odpowiednich szkoleń dla pracowników.

XV. Ekspozycje w papierach kapitałowych nieuwzględnionych w portfelu handlowym – art. 447

1. Według stanu na dzień 31 grudnia 2016 roku Bank Spółdzielczy w Poddębicach posiadał następujące ekspozycje kapitałowe w portfelu bankowym:
- 1) akcje jednostek nie notowanych na rynku regulowanym;
 - 2) udziały w jednostkach zależnych, stowarzyszonych i mniejszościowe;
 - 3) obligacje podporządkowane zaliczane do funduszy własnych emitenta.

Tabela 13: Ekspozycje kapitałowe – portfel bankowy (w tys. zł)

Wyszczególnienie	wartość bilansowa	wartość nominalna
Akcje w jednostkach nie notowanych na rynku regulowanym	1 181	1 163
Udziały w jednostkach zależnych, stowarzyszonych i mniejszościowe	121	121
Obligacje podporządkowane	719	715
RAZEM	2 021	1 999

2. Ekspozycje w papiery kapitałowe według stanu na 31 grudnia 2016 r., wraz z przypisaniem celów strategicznych przedstawiały się następująco:
 - 1) Bank Polskiej Spółdzielczości S.A. – wartość bilansowa akcji 1.030 tys. zł z czego 1.012 tys. zł to wartość nominalna akcji a 18 tys. zł różnica między wartością nominalną a ceną nabycia akcji – celem zaangażowania kapitałowego była konieczność posiadania zaangażowania kapitałowego Banku jako banku zrzeszonego w banku zrzeszającym;
 - 2) Bank Polskiej Spółdzielczości S.A. – wartość bilansowa obligacji podporządkowanych 500 tys. zł zaliczanych przez BPS do kapitałów Tier II;
 - 3) SGB Bank S.A. – wartość bilansowa akcji 151 tys. zł – celem zaangażowania kapitałowego była potrzeba posiadania alternatywy zmiany zrzeszenia;
 - 4) Partnet Spółka z o.o. – wartość bilansowa udziałów 121 tys. zł - celem zaangażowania kapitałowego była potrzeba posiadania możliwości wpływu przez banki spółdzielcze na firmę informatyczną Softnet dostarczającą aktualnie system bankowy dla Banku;
 - 5) Bank Spółdzielczy w Brodnicy - wartość bilansowa obligacji podporządkowanych 218 tys. zł zaliczanych przez BS w Brodnicy do kapitałów Tier II.
3. W analizowanym okresie (rok 2016) BS Poddębice nie dokonywał zmian zasad rachunkowości ani metod wyceny dla akcji i udziałów.

XVI. Ekspozycja na ryzyko stopy procentowej przypisane pozycjom nieuwzględnionym w portfelu handlowym – art. 448

1. Przez ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej rozumie się ryzyko strat wynikających z niekorzystnych zmian stóp procentowych, które prowadzą do spadku przychodów odsetkowych, wzrostu kosztów odsetkowych lub zmniejszenia wartości bieżącej netto pozycji wrażliwych na zmiany stóp procentowych (dotyczy również pozycji zabezpieczających te pozycje).
2. Ryzyko stopy procentowej wynikające z działalności innej niż handlowa wynika z następujących źródeł:
 - 1) niedopasowania terminów zmiany oprocentowania aktywów, pasywów oraz pozycji pozabilansowych (**ryzyko terminów przeszacowania**);
 - 2) zmian w relacjach między krzywymi dochodowości, które wpływają na ustalanie oprocentowania instrumentów znajdujących się w portfelu banku i powodują zmiany relacji pomiędzy oprocentowaniem tych instrumentów (**ryzyko bazowe**);
 - 3) zmieniających się relacji między oprocentowaniem dla poszczególnych terminów zapadalności/wymagalności krzywej dochodowości (**ryzyko zmiany kształtu krzywej dochodowości**);
 - 4) opcji związanych z oprocentowaniem, zawartych w produktach bankowych, np. opcja wcześniejszej spłaty (**ryzyko opcji**).
2. Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem stopy procentowej w księdze bankowej jest optymalizacja marży odsetkowej w warunkach zmienności rynkowych stóp procentowych oraz ograniczanie negatywnego wpływu zmian stóp procentowych.
3. Celem zarządzania ryzykiem stopy procentowej jest utrzymanie zmienności wyniku odsetkowego w granicach nie zagrażających bezpieczeństwu Banku i akceptowanych przez Radę Nadzorczą w ramach zatwierdzonych strategii i planów ekonomiczno-finansowych z zachowaniem założonej

tolerancji na ryzyko stopy procentowej wyrażonej poprzez następujące miary:

- 1) limit dopuszczalnej zmiany wyniku odsetkowego Banku w okresie najbliższych 12 miesięcy przy założeniu zmiany stóp o 100 pb;
- 2) luka skumulowana / wartość bilansowa aktywów;
- 3) marża odsetkowa.
4. Celem Banku jest utrzymanie umiarkowanej wrażliwości wyniku odsetkowego na zmiany rynkowych stóp procentowych. Bank będzie utrzymywał pozycję luki dla działalności złotowej i walutowej w ramach przyjętych limitów przyjętych uchwałą Zarządu Banku na dany rok i opisanych w Instrukcji zarządzania ryzykiem stopy procentowej.
5. W celu prawidłowego monitoringu ryzyka stopy procentowej, Bank prowadzi analizy symulacyjne, z uwzględnieniem scenariusza szokowego.
6. Bank do pomiaru narażenia na ryzyko stopy procentowej stosuje:
 - 1) metodę luki (jako podstawowe narzędzie analityczne);
 - 2) metodę symulacji zmian wyniku finansowego;
 - 3) analizę podstawowych wskaźników związanych z ryzykiem stopy procentowej;
 - 4) metodę szacowania zmian wartości ekonomicznej Banku.
7. Na dzień 31.12.2016r. obliczono potencjalną zmianę wyniku finansowego (odsetkowego) dla szokowego spadku lub wzrostu stóp procentowych (zgodnie z metodą pomiaru ryzyka stopy procentowej stosowaną przez Bank – wzrost i spadek o 200 p.b). Zmiana wyniku odsetkowego z tytułu zmiany stóp o 200 pb wyniosłaby 5.852,20 tys. zł.

Tabela 14: Zestawienie luki stopy procentowej wg stanu na 31.12.2016r. (w tys. zł)

Rodzaj aktywów/pasywów	Ogółem	Okres przeszacowania							% udział
		1 dzień	2 – 30 dni	1- 3mce	3 - 6mcy	6 - 12mcy	1 rok -3 lata	pow. 3 lat	
AKTYWA									
Stala stopa procentowa	163 033	7	132 842	1 614	5 308	3 795	10 386	9 081	30,91%
Papiery skarbowe	93 200	0	83 700	0	3 000	0	2 000	4 500	17,67%
Aktywa z oprocentowaniem uzależnionym od stawek WIBOR/WIBID	48 238	0	48 238	0	0	0	0	0	9,14%
Aktywa z oprocentowaniem uzależnionym od decyzji Zarządu	21 595	7	904	1 614	2 308	3 795	8 386	4 581	4,09%
Zmienna stopa procentowa	364 471	216 443	145 813	215	2 000	0	0	0	69,09%
Papiery skarbowe	41 900	0	39 900	0	2 000	0	0	0	7,94%
Aktywa z oprocentowaniem uzależnionym od redyskonta weksli NBP	97 626	97 626	0	0	0	0	0	0	18,51%
Aktywa z oprocentowaniem uzależnionym od stawek WIBOR/WIBID	119 532	118 817	500	215	0	0	0	0	22,66%
Aktywa z oprocentowaniem uzależnionym od decyzji Zarządu	105 413	0	105 413	0	0	0	0	0	19,98%
Zapadalność aktywów wrażliwych na zmiany stopy procentowej	527 504	216 450	278 655	1 829	7 308	3 795	10 386	9 081	100,00%
PASYWA									
Stala stopa procentowa	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00%
Pasywa o stałym oprocentowaniu	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00%
Zmienna stopa procentowa	491 008	76 070	413 938	1 000	0	0	0	0	100,00%
Pasywa z oprocentowaniem uzależnionym od redyskonta weksli NBP	12 623	12 623	0	0	0	0	0	0	2,57%
Pasywa z oprocentowaniem uzależnionym od stawek WIBOR/WIBID	64 447	63 447	0	1 000	0	0	0	0	13,13%
Pasywa z oprocentowaniem uzależnionym od decyzji Zarządu	413 938	0	413 938	0	0	0	0	0	84,30%
Wymagalność pasywów wrażliwych na zmiany stopy procentowej	491 008	76 070	413 938	1 000	0	0	0	0	100,00%
LUKA	36 496	140 380	-135 283	829	7 308	3 795	10 386	9 081	
LUKA NARASTAJĄCO		140 380	5 097	5 926	13 234	17 029	27 415	36 496	
Zmiana wyniku odsetkowego z tytułu zmian stóp o 2 pp	5 852,20								

XVII. Ekspozycja na pozycje sekurytyzacyjne – art. 449

Nie dotyczy

XVIII. Polityka w zakresie wynagrodzeń – art. 450

1. Polityka wynagrodzeń (w 2016 roku obowiązywała Polityka zmiennych składników wynagrodzeń zgodna z Uchwałą KNF nr 258/2011) została przyjęta przez Radę Nadzorczą. Rada Nadzorcza omawia w cyklach rocznych zagadnienia oceny polityki wynagrodzeń. Z uwagi na skalę działalności Banku nie powołano komitetu ds. wynagrodzeń. Bank nie korzystał z konsultanta zewnętrznego w zakresie ustalania polityki w zakresie wynagrodzeń.
2. Polityka zmiennych składników wynagrodzeń obejmuje:
 - 1) zmienne składniki wynagradzania, rozumiane jako premia uznaniowa;
 - 2) indywidualne odprawy emerytalne.
3. W Banku identyfikuje się dwie grupy pracowników, których działalność zawodowa może mieć istotny wpływ na profil ryzyka Banku i są to :
 - 1) Członkowie Zarządu Banku;
 - 2) Pozostałe osoby wymienione w § 28 ust. 1 pkt 2-7 uchwały KNF.
4. Do stanowisk kierowniczych wymienionych w uchwale KNF nie zalicza się osób wymienionych w powyższym ustępie 3 pkt 2, które nie mają istotnego wpływu na profil ryzyka Banku.
5. Za istotny wpływ na profil ryzyka Banku uznaje się możliwość:
 - 3) składania oświadczeń woli samodzielnie w zakresie praw i obowiązków majątkowych Banku powyżej 20 000 zł,
 - 4) podejmowania decyzji kredytowych powyżej 50 000 zł,
 - 5) podejmowaniu decyzji restrukturyzacyjnych powyżej 10 000 zł,
 - 6) ustalania negocjowanych warunków cenowych stawek z taryfy opłat i prowizji,
 - 7) ustalania limitów ograniczających ekspozycję Banku na ryzyka,
 - 8) osiągnięcia wysokości wynagrodzenia zasadniczego stanowiącego min. 75 % średniego wynagrodzenia członków Zarządu
6. W związku z tym, że w Banku wszystkie istotne decyzje podejmowane są obecnie przez Zarząd i żaden pracownik nie posiada uprawnień lub pełnomocnictwa do podejmowania decyzji w wysokości, o której mowa w powyższym ustępie 2, do stanowisk kierowniczych w Banku Spółdzielczym w Poddębicach dla celów niniejszej Polityki zalicza się tylko członków Zarządu.
7. Członkom Zarządu może zostać przyznana premia uznaniowa (przyznawana i wypłacana w okresach kwartalnych), której wysokość określa Prezydium Rady Nadzorczej biorąc pod uwagę pozytywną ocenę efektów pracy członków Zarządu oraz sytuację ekonomiczną Banku.
8. Premii uznaniowej dla członków Zarządu nie przyznaje się lub zmniejsza się ją proporcjonalnie w razie powstania straty bilansowej bądź groźby jej nastąpienia albo powstania niebezpieczeństwa niewypłacalności lub utraty płynności.
9. Łączna kwota wypłaconej premii uznaniowej dla członków Zarządu za dany rok nie może przekroczyć wraz z narzutami 1,5% funduszy własnych Banku. Stosując zasadę proporcjonalności Bank wypłaca całość premii uznaniowej dla członków Zarządu po jej przyznaniu.
10. Wypłata premii uznaniowej dla członków Zarządu podlega odroczeniu, jeżeli zostaną spełnione łącznie następujące przesłanki:
 - 1) premia uznaniowa stanowić będzie co najmniej 30% kwartalnego wynagrodzenia zasadniczego,
 - 2) łączna kwota wypłaconych premii uznaniowych dla członków Zarządu za dany kwartał przekraczać będzie 0,375% funduszy własnych Banku.
11. W Banku nie stosuje się systemu świadczeń emerytalnych przyznawanych na zasadzie dobrowolnej przez Bank indywidualnemu pracownikowi jako część pakietu wynagrodzenia zmiennego.

12. Członkom Zarządu przysługuje odprawa emerytalna przyznawana w ramach powszechnie stosowanego w Banku systemu emerytalnego – tj. wg zasad określonych w obowiązującym w Banku Regulaminie Wynagradzania Pracowników Banku będących członkami Zarządu.
13. Ocena efektów pracy dokonywana jest po zakończeniu roku i obejmuje 3 lata, tj. rok miniony oraz 2 poprzednie lata. W przypadku osób zatrudnionych krócej niż trzy lata ocena odbywa się w oparciu o dane od momentu nawiązania stosunku pracy lub objęcia funkcji.
14. Oceny efektów pracy Zarządu dokonuje Prezydium Rady Nadzorczej. Ocena efektów pracy Zarządu obejmuje kryteria finansowe i niefinansowe.
15. Ocena efektów pracy Zarządu na podstawie kryteriów finansowych obejmuje następujące wskaźniki Banku osiągnięte w ostatnich trzech latach:
 - 1) suma bilansowa,
 - 2) zysk netto,
 - 3) zwrot z kapitału własnego (ROE) - netto,
 - 4) saldo kredytów,
 - 5) jakość portfela kredytowego,
 - 6) łączny współczynnik kapitałowy.

Ocenie podlega stopień wykonania wymienionych powyżej wskaźników w odniesieniu do planu finansowego w poszczególnych latach podlegających ocenie oraz w stosunku do założeń przyjętych w Strategii Działania Banku oraz w Strategii Zarządzania Ryzykiem za dany okres.
16. Ocena efektów pracy Zarządu na podstawie kryteriów niefinansowych obejmuje ocenę odpowiedności członków Zarządu przeprowadzaną zgodnie z „Procedura dokonywania ocen odpowiedności członków Zarządu oraz osób pełniących najważniejsze funkcje w Banku”.
17. Bank nie stosuje polityki odraczania płatności i wynagrodzenia w postaci nabywania uprawnień do papierów wartościowych, a także innych świadczeń niepieniężnych.
18. Zagregowane informacje ilościowe dotyczące wynagrodzenia członków Zarządu z podziałem na wynagrodzenie stałe i zmienne ze wskazaniem liczby osób je pobierających przedstawia tabela nr 15.

Tabela 15: Wynagrodzenia Członków Zarządu wypłacone w 2016 roku.

Rodzaj wynagrodzenia	Członkowie Zarządu	Ilość osób
Wynagrodzenie stałe	562 893	4
Wynagrodzenie zmienne	83 888	4
Odprawy	0	0
Najwyższa wypłata odprawy	0	0

19. W Banku w 2016 roku żadna z osób nie otrzymała wynagrodzenia:
 - 1) w wysokości co najmniej 1 mln EUR w danym roku obrotowym,
 - 2) w wysokości w przedziale między 1 mln EUR, a 5 mln EUR,
 - 3) w wysokości wyższej niż 5 mln EUR.

XIX. Dźwignia finansowa – art. 451

1. Wartość wskaźnika dźwigni finansowej wyliczana jest zgodnie z artykułem 429 Rozporządzenia jako iloraz kapitału Tier I oraz miary ekspozycji całkowitej w sprawozdawczym dniu odniesienia.
2. Zgodnie z artykułem 499 ust.1 Rozporządzenia, wskaźnik dźwigni jest obliczany, przedstawiany w sprawozdaniu i ujawniany zarówno w odniesieniu do kapitału Tier I (w pełni wprowadzona definicja), jak i według definicji przejściowej kapitału Tier I.

3. Bank oblicza i raportuje w sprawozdawczości obowiązkowej wskaźnik dźwigni na koniec każdego kwartału kalendarzowego.
4. Wartość wskaźnika dźwigni na 31.12.2016r. wyliczona zgodnie z art. 429 Rozporządzenia wynosiła:
 - 1) **5,94%** - wykorzystując w pełni wprowadzoną definicję Kapitału Tier I;
 - 2) **6,11%** - wykorzystując definicję przejściową Kapitału Tier I.
5. Zgodnie z Rozporządzeniem Wykonawczym Komisji (UE) 2016/200 z dnia 15 lutego 2016r. ustanawiającego wykonawcze standardy techniczne w odniesieniu do ujawniania informacji na temat wskaźnika dźwigni instytucji zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013, Bank ujawnia dane dotyczące wskaźnika dźwigni w załączniku nr 5 niniejszego dokumentu wg wzoru określonego w Załączniku I do Rozporządzenia 2016/200.
6. Przy obecnie przyjętych założeniach Strategii zarządzania ryzykiem i biorąc pod uwagę coroczną ocenę istotności rodzajów ryzyka, Bank ocenia ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej jako nieistotne, nie opracowano więc desygnowanych procedur w tym obszarze.
7. Poziom wskaźnika dźwigni znajduje się na zadawalającym poziomie, przy niewielkich jego zmianach, nie jest więc uzasadniony opis czynników wpływających na zmiany jego wielkości.

XX. Stosowanie metody IRB w odniesieniu do ryzyka kredytowego – art. 452

Nie dotyczy

XXI. Stosowanie technik ograniczenia ryzyka kredytowego – art. 453

Bank Spółdzielczy w Poddębicach wypracował ścisłą politykę zarządzania zabezpieczeniami, akceptowanymi przez Bank dla kredytów i gwarancji. Polityka zarządzania zabezpieczeniami jest odzwierciedlona w postaci wewnętrznych reguł i regulacji w Banku, odnoszących się do reguł nadzorczych, zawartych w Rozporządzeniu 575/2013.

➤ Art. 453.a Rozporządzenia

Bank nie stosuje kompensowania pozycji bilansowych i pozabilansowych

➤ Art. 453.b Rozporządzenia

1. Bank stosuje niektóre techniki redukcji ryzyka kredytowego zgodnie z Rozdziałem 4 Tytuł II Część trzecia Rozporządzenia w części dotyczącej stosowania metody standardowej wyznaczania wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka kredytowego, pod warunkiem, że ekspozycja kredytowa, w stosunku do której Bank zastosował ograniczenie ryzyka kredytowego, nie będzie generować kwoty ważonej ryzykiem wyższej niż identyczna ekspozycja, której ryzyko kredytowe nie zostało ograniczone.
2. Na dzień 31.12.2016 Bank stosował następujące techniki redukcji ryzyka kredytowego:
 - 1) kaucja – ochrona kredytowa rzeczywista - art. 197 ust. 1 lit. a Rozporządzenia;
 - 2) gwarancja w ramach portfelowej linii gwarancyjnej de minimis (PLD) wystawianej przez Bank Gospodarstwa Krajowego (BGK) – ochrona kredytowa nierzeczywista - art. 201 ust. 1 lit. a Rozporządzenia.
3. Podejmując decyzję o zaangażowaniu kredytowym Bank dąży do uzyskania pełnego zabezpieczenia, o jak najwyższej jakości przez cały okres kredytowania. Jakość zabezpieczenia oceniana jest według jego płynności, aktualnej wartości rynkowej, wpływu na poziom tworzonych rezerw oraz możliwość zmniejszenia wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka kredytowego.
4. W celu zmniejszenia ekspozycji na ryzyko kredytowe, przy ustanawianiu zabezpieczenia Bank stosuje zasadę dywersyfikacji, zarówno w zakresie zabezpieczeń rzeczowych, jak i osobistych.

5. Bez względu na to, czy przy obliczaniu kwot ekspozycji ważonych ryzykiem stosowane są techniki redukcji ryzyka kredytowego czy też nie, Bank dokonuje pełnej oceny ryzyka kredytowego ekspozycji kredytowych i przechowuje odpowiednią dokumentację w tym zakresie.

➤ Art. 453.c Rozporządzenia

1. Bank preferuje zabezpieczenia które mogą być wykorzystywane w celu redukcji ryzyka kredytowego, w tym w szczególności:
- 1) zabezpieczenia hipoteczne na nieruchomości mieszkalnej;
 - 2) zabezpieczenia hipoteczne na nieruchomości komercyjnej;
 - 3) zdeponowane w Banku środki pieniężne;
 - 4) polisy ubezpieczeniowe na życie, z których prawa zostały przeniesione na Bank lub na których został ustanowiony zastaw na rzecz Banku;
 - 5) gwarancje udzielone przez:
 - a) podmioty sektora publicznego ekspozycjom, które są traktowane jak ekspozycje wobec banków lub rządów centralnych w metodzie standardowej obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego,
 - b) jednostki samorządu terytorialnego i władze lokalne,
 - c) banki,

oraz inne zabezpieczenia pozwalające na pomniejszenie podstawy naliczania rezerwy celowej, wynikające z Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008 r. (z późn. zm.) w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków oraz z wewnętrznych procedur Banku.

2. Zgodnie z Instrukcją prawnych form zabezpieczenia wierzytelności, rozróżnia się w szczególności następujące formy zabezpieczenia:
- 1) weksel in blanco,
 - 2) depozyt bankowy,
 - 3) kaucja pieniężna,
 - 4) blokada środków pieniężnych na rachunku bankowym,
 - 5) pełnomocnictwo do dysponowania rachunkiem bankowym,
 - 6) poręczenie wg prawa cywilnego,
 - 7) poręczenie wekslowe,
 - 8) gwarancja,
 - 9) przelew wierzytelności na zabezpieczenie,
 - 10) cesja praw z umów ubezpieczenia,
 - 11) przewłaszczenie na zabezpieczenie rzeczy oznaczonych co do gatunku/ przeniesienie własności,
 - 12) przewłaszczenie na zabezpieczenie rzeczy oznaczonych co do tożsamości/ przeniesienie własności,
 - 13) zastaw rejestrowy,
 - 14) zastaw zwykły,
 - 15) zastaw finansowy,
 - 16) hipoteka,
 - 17) hipoteka przymusowa,
 - 18) akt notarialny, w którym dłużnik poddaje się egzekucji na podstawie art. 777 Kodeksu postępowania cywilnego,
 - 19) przystąpienie do długu,
 - 20) przejęcie długu,
 - 21) ubezpieczenie kredytu – o ile, umowy ubezpieczenia spełniają warunki określone w instrukcji.

➤ Art. 453.d Rozporządzenia

Bank nie dokonuje transakcji na instrumentach pochodnych.

➤ Art. 453.e Rozporządzenia

1. Mając na uwadze ograniczenie koncentracji ryzyka kredytowego wynikającego z zaangażowania w poszczególne grupy podmiotów, produktów, branż, zabezpieczeń, Bank monitoruje w trybie miesięcznym poziom wykorzystania limitów ograniczających nadmierną koncentrację portfela kredytowego.
2. Bank ogranicza zaangażowanie w pojedynczy podmiot lub grupę podmiotów powiązanych poprzez wyznaczenie, zatwierdzonego przez Zarząd, limitu koncentracji wobec klienta lub grupy podmiotów powiązanych.
3. Bank monitoruje zaangażowania pod kątem przekroczenia 10% funduszy własnych Banku w stosunku do jednego podmiotu lub grupy podmiotów powiązanych i kontroluje określony przepisami Rozporządzenia i ustawy Prawo Bankowe limit koncentracji zaangażowań w stosunku do jednego podmiotu lub podmiotów powiązanych w wysokości 25% uznanego kapitału.
4. W celu kontroli i ograniczania ryzyka koncentracji wynikającego z zaangażowań wobec podmiotów tej samej branży, Bank monitoruje i kontroluje branżę, poprzez ustanowienie limitów zaangażowanie na branżę, stosownie do związanego z nimi ryzyka.
5. W ramach kontroli ryzyka koncentracji wynikającego z zaangażowań zabezpieczonych tym samym rodzajem zabezpieczenia, Bank ustanawia i monitoruje limity zaangażowania na ekspozycje kredytowe zabezpieczone hipotecznie.
6. Bank (kwartalnie) przeprowadza pogłębioną analizę portfela kredytowego pod kątem występowania koncentracji, uwzględniając największe zaangażowania na klientów lub grupy Klientów powiązanych.

➤ Art. 453.f, 453.g Rozporządzenia

Nie dotyczy

XXII. Stosowanie metod zaawansowanego pomiaru w odniesieniu do ryzyka operacyjnego

Nie dotyczy

XXIII. Stosowanie wewnętrznych modeli pomiaru ryzyka rynkowego

Nie dotyczy

XXIV. Ujawnianie zgodnie z art. 111a ust 4 Prawa Bankowego

➤ Opis systemu zarządzania, w tym systemu zarządzania ryzykiem

Opis systemu zarządzania ryzykiem zawarty został w Załączniku nr 1 do niniejszego dokumentu.

➤ Opis systemu kontroli wewnętrznej

1. W Banku funkcjonuje system kontroli wewnętrznej, który na równi z systemem zarządzania ryzykiem, odgrywa strategiczną rolę dla bezpieczeństwa działania Banku i jest istotnym elementem zarządzania Bankiem.
2. System kontroli wewnętrznej jest dostosowany do struktury organizacyjnej, wielkości i stopnia złożoności działalności Banku, ustanowiony „Regulaminem systemu kontroli wewnętrznej w Banku”.
3. Celem systemu kontroli wewnętrznej jest wspomaganie procesów decyzyjnych przyczyniające się do zapewnienia:
 - 1) skuteczności i efektywności działania Banku;
 - 2) wiarygodności sprawozdawczości finansowej;
 - 3) przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem w Banku;
 - 4) zgodności działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi.
4. Na cykl zapewniania realizacji celów systemu kontroli wewnętrznej składa się:
 - 1) organizacja kontroli wewnętrznej;
 - 2) mechanizmy kontrolne;
 - 3) szacowanie ryzyka nieosiągnięcia celów systemu kontroli wewnętrznej.
5. Realizacja celów systemu kontroli wewnętrznej jest zapewniana poprzez mechanizmy kontrolne dostosowane do specyfiki Banku, w szczególności:
 - 1) procedury;
 - 2) podział obowiązków;
 - 3) autoryzacja, w tym zwłaszcza autoryzacja operacji finansowych i gospodarczych;
 - 4) kontrola dostępu;
 - 5) kontrola fizyczna;
 - 6) proces ewidencji w systemach: księgowym, sprawozdawczym i operacyjnym oraz operacji finansowych i gospodarczych;
 - 7) inwentaryzacja;
 - 8) dokumentowanie odstępstw;
 - 9) wskaźniki wydajności;
 - 10) szkolenia.
6. System kontroli wewnętrznej obejmuje:
 - 1) funkcję kontroli mającą za zadanie zapewnienie przestrzegania mechanizmów kontrolnych dotyczących, w szczególności zarządzania ryzykiem w Banku, która obejmuje stanowiska, grupy ludzi lub jednostki / komórki organizacyjne odpowiedzialne za realizację zadań przypisanych tej funkcji;
 - 2) komórkę do spraw kontroli wewnętrznej mającą za zadanie zapewnienie zgodności wykonywanych czynności z procedurami, bieżące oddziaływanie i reagowanie na nieprawidłowości i uchybienia stwierdzone w wyniku prowadzonych kontroli, monitorowanie przestrzegania ustanowionych mechanizmów kontroli ryzyka oraz mechanizmów kontroli wewnętrznej. Czynności wykonywane przez stanowisko ds. kontroli wewnętrznej są formą funkcji kontroli;
 - 3) komórkę do spraw zgodności mającą za zadanie identyfikację, ocenę, kontrolę i monitorowanie ryzyka braku zgodności działalności Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi oraz przedstawianie raportów w tym zakresie;
 - 4) niezależną komórkę ds. audytu wewnętrznego mającą za zadanie badanie i ocenę, w sposób niezależny i obiektywny, adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, z wyłączeniem komórki audytu wewnętrznego wraz z pracownikami Departamentu Audytu Banku BPS S.A., realizującymi funkcję audytu na zasadach określonych w odpłatnej umowie zlecenia.

7. Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad wprowadzeniem systemu kontroli wewnętrznej Banku oraz corocznie ocenia adekwatność i skuteczność tego systemu w tym adekwatność i skuteczność funkcji kontroli, komórki ds. zgodności oraz komórki audytu wewnętrznego.
8. Rada Nadzorcza:
 - 1) akceptuje system kontroli wewnętrznej w Banku opracowany przez Zarząd, w tym zatwierdza Regulamin kontroli wewnętrznej;
 - 2) akceptuje plany kontroli audytu wewnętrznego.
9. Rada Nadzorcza przeprowadza okresowe oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej w tym adekwatności i skuteczności działania funkcji kontroli (ryzyka), komórki do spraw ryzyka braku zgodności oraz komórki ds. audytu wewnętrznego, wykorzystując w tym celu w szczególności:
 - 1) informację Zarządu Banku o sposobie wypełnienia zadań z zakresu funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej w Banku;
 - 2) okresowe raporty/sprawozdania komórki ds. zgodności i komórki ds. audytu wewnętrznego oraz komórki ds. kontroli wewnętrznej;
 - 3) ustalenia dokonane przez biegłego rewidenta;
 - 4) ustalenia wynikające z czynności nadzorczych wykonywanych przez uprawnione do tego instytucje (np. KNF, Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, GIODO, GIF);
 - 5) istotne z punktu widzenia adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, oceny i opinie dokonywane przez podmioty zewnętrzne, jeżeli były wydawane.
10. Zarząd Banku odpowiada za opracowanie, wdrożenie oraz zapewnianie we wszystkich jednostkach organizacyjnych, komórkach organizacyjnych, funkcjonowania adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej, który obejmuje funkcję kontroli (ryzyka), komórkę do spraw zgodności i komórkę ds. audytu wewnętrznego oraz zapewnienie odpowiednich mechanizmów niezależności komórki audytu wewnętrznego oraz komórki ds. zgodności a także środków finansowych niezbędnych do skutecznego wykonywania zadań oraz systematycznego podnoszenia kwalifikacji i zdobywania doświadczenia oraz umiejętności przez pracowników ww. komórek.
11. Zarząd podejmuje działania, mające na celu zapewnienie ciągłości działania systemu kontroli wewnętrznej, w tym właściwej współpracy wszystkich pracowników Banku z komórką ds. zgodności, komórką ds. audytu wewnętrznego oraz dostępu pracownikom tych komórek do niezbędnych dokumentów źródłowych, w tym zawierających informacje poufne, w związku z wykonywaniem przez nich obowiązków służbowych.
12. W przypadku wykrycia nieprawidłowości w systemie kontroli wewnętrznej, Zarząd podejmuje odpowiednie działania, w celu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości, w tym określone środki naprawcze i dyscyplinujące. Do środków naprawczych należą w szczególności, projektowanie nowych i aktualizacja dotychczasowych mechanizmów kontrolnych w tym zmiana procedury, modyfikacja poszczególnych procesów, szkolenia.
13. Stanowisko ds. audytu wewnętrznego sporządza:
 - 1) w cyklu półrocznym - sprawozdania z działalności o tej samej treści dla Zarządu Banku i Rady Nadzorczej obejmujące w szczególności informacje o realizacji planów kontroli, wydanych zaleceń pokontrolnych i stanie ich realizacji - w terminach określonych w Instrukcji System Informacji Zarządczej oraz Instrukcji System Informacji Zarządczej dla Rady Nadzorczej.
 - 2) w cyklu kwartalnym - informację z monitoringu realizacji zaleceń po przeprowadzonych audytach wewnętrznych oraz kontrolach przeprowadzonych przez stanowisko ds. kontroli wewnętrznej dla Zarządu Banku w terminach określonych w Instrukcji System Informacji Zarządczej.
14. Na podstawie dokonywanych przeglądów i ocen efektywności wewnętrznych mechanizmów kontrolnych Zarząd i Rada Nadzorcza Banku otrzymują:
 - 1) informacje dotyczące istotnych, stwierdzonych nieprawidłowości mechanizmów kontroli wewnętrznej, niezwłocznie po ich ujawnieniu oraz informacje dotyczące efektów działań podjętych w celu usunięcia tych nieprawidłowości;
 - 2) okresowe informacje dotyczące wszystkich obszarów kontroli wewnętrznej.
15. Kontrola funkcjonalna wewnętrzna sprawowana jest w formie kontroli:

- 1) wstępnej - polega na badaniu dokumentów przed wykonaniem zamierzonych czynności i dyspozycji;
 - 2) bieżącej (zwana inaczej pierwotną lub „na drugą rękę”) - jest wykonywana w celu weryfikacji prawidłowości wykonywanych zadań oraz zbadania rzeczywistego stanu rzeczowych i pieniężnych składników majątkowych. W ramach kontroli bieżącej bada się prawidłowość sporządzania dokumentów (dowodów operacji) pod względem merytorycznym, rachunkowym i formalnym;
 - 3) następnej (wtórnej i okresowej) – badającej sporządzoną dokumentację oraz zapisy ewidencyjno-księgowe odzwierciedlające czynności dokonane w okresach poprzednich.
16. W ramach systemu kontroli wewnętrznej zadania systemu realizowane są w następujących obszarach:
- 1) samokontroli - wykonywanej przez każdego pracownika w zakresie jakości i poprawności realizowanych przez niego czynności (samokontrola);
 - 2) funkcjonalnej kontroli wewnętrznej - dokonywanej przez pracowników na stanowiskach kierowniczych oraz pracowników, którym w treści wewnętrznych aktów normatywnych Banku powierzono obowiązki kontrolne w określonym zakresie, realizowanej w ramach I linii/poziomu obrony;
 - 3) kontroli wewnętrznej - realizowanej przez wyodrębnione w strukturze organizacyjnej Banku stanowisko ds. kontroli wewnętrznej (funkcjonujące w ramach II linii /poziomu obrony), realizujące swoje zadania w oparciu o powierzone obowiązki kontrolne.
17. Rada Nadzorcza dokonała pozytywnej rocznej oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej za 2016r. w tym adekwatności i skuteczności działania funkcji kontroli, komórki ds. ryzyka braku zgodności oraz komórki ds. audytu wewnętrznego.
18. Rada Nadzorcza dokonała pozytywnej rocznej oceny adekwatności i skuteczności funkcjonowania systemu zarządzania ryzykiem w Banku za 2016r. w tym: kapitałowym i procesem szacowania kapitału wewnętrznego (ICAAP) płynności, operacyjnym, biznesowym, kredytowym, walutowym, stopy procentowej.

➤ Informacje dotyczące polityki wynagrodzeń

Informacje dotyczące polityki wynagrodzeń zawarto w rozdziale XVIII - Polityka w zakresie wynagrodzeń niniejszego dokumentu.

➤ Informacje powołaniu komitetu ds. wynagrodzeń

1. W Banku nie działa Komitet ds. wynagrodzeń w rozumieniu art. 9cb ust.1 ustawy Prawo Bankowe, z uwagi na to, że nie jest bankiem istotnym w rozumieniu art. 4 ust.1 pkt 35) ustawy Prawo Bankowe.
2. Zadania Komitetu ds. wynagrodzeń w zakresie opiniowania i monitorowania wynagrodzeń zmiennych osób zajmujących stanowiska kierownicze w banku związanych z zarządzaniem ryzykiem oraz zachowaniem zgodności działania banku z przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi realizowane są przez Radę Nadzorczą Banku, zgodnie z postanowieniami §32 Uchwały KNF nr 258/2011 z 4 października 2011r.

➤ Informacje o spełnianiu przez członków Rady Nadzorczej i Zarządu wymogów określonych w art. 22aa Ustawy Prawo Bankowe

3. Członkowie Zarządu Banku i Rady Nadzorczej Banku są objęci oceną w zakresie wiedzy, umiejętności i doświadczenia, odpowiedniego do pełnionych przez nich funkcji i powierzonych im obowiązków, a także rękojmi należytego wykonywania tych obowiązków dokonywaną odpowiednio przez Zebranie Przedstawicieli w zakresie oceny członków Rady Nadzorczej Banku oraz Radę Nadzorczą Banku w zakresie członków Zarządu Banku. Ocena ma charakter uprzedni przed powołaniem oraz następczy w trakcie pełnienia funkcji.
4. Wszyscy członkowie Zarządu Banku oraz Rady Nadzorczej Banku zgodnie z dokonaną za 2016 rok oceną spełniają wymagania art. 22aa ustawy Prawo bankowe.

XXV. Ujawnianie informacji z zakresu płynności wymaganych Rekomendacją P

Bank, w celu umożliwienia uczestnikom rynku dokonania rzetelnej oceny systemu zarządzania ryzykiem płynności oraz jego pozycji płynności, ujawnia następujące informacje zgodnie z przepisami Rekomendacji P dotyczącej zarządzania ryzykiem płynności finansowej banków:

➤ **Rola i zakres odpowiedzialności właściwych komitetów oraz innych jednostek funkcjonalnych i biznesowych**

1. Podział funkcji w zakresie zarządzania ryzykiem płynności i finansowania uwzględnia rozdzielenie funkcji podejmowania ryzyka (operacyjna działalność rynkowa) od funkcji niezależnej oceny i kontroli ryzyka. Powyższa zasada realizowana jest poprzez oddzielenie zadań Pionu analiz i zarządzania ryzykami od komórek biznesowych i operacyjnych. Podział ten nie oznacza jednoczesnego zdjęcia odpowiedzialności z jednostek biznesowych i operacyjnych za podejmowane ryzyko. Decyzje skutkujące powstaniem ekspozycji na ryzyko płynności są wynikiem działalności tych jednostek. Jednocześnie Bank zapewnia aby Członkowie Zarządu oraz odpowiedni pracownicy posiadali właściwe kompetencje.
2. Szczegółowy zakres odpowiedzialności w zarządzaniu płynnością określa Instrukcja zarządzania ryzykiem płynności i finansowania.
3. Zarząd Banku i Rada Nadzorcza informowani są o ekspozycji Banku na ryzyko płynności w cyklach określonych w Systemie Informacji Zarządczej.
4. Za stworzenie i zorganizowanie prawidłowego procesu zarządzania ryzykiem płynności i finansowania oraz jego skuteczność, w tym za wdrożenie i aktualizowanie zasad polityki oraz procedur zarządzania tym ryzykiem odpowiedzialny jest Zarząd Banku.
5. Za nadzór nad zarządzaniem ryzykiem płynności w Banku odpowiada Wiceprezes Zarządu – Główny Księgowy.
6. Za nadzór nad pomiarem, monitorowaniem i kontrolowaniem ryzyka płynności odpowiada Członek Zarządu ds. analiz i zarządzania ryzykami.
7. Zadania związane z utrzymywaniem płynności Banku wykonuje Komórka zarządzająca, tzn. komórka organizacyjna odpowiadająca, w ramach obowiązującej w Banku struktury organizacyjnej, za utrzymanie krótkoterminowej, średnioterminowej i długoterminowej płynności Banku, (Zespół Finansowo-Księgowy i Skarbiec).
8. Zadania związane z pomiarem, monitorowaniem i kontrolowaniem ryzyka płynności w Banku wykonuje Komórka monitorująca, tzn. komórka organizacyjna wykonująca w ramach obowiązującej w Banku struktury organizacyjnej, zadania związane z pomiarem, monitorowaniem i kontrolowaniem ryzyka płynności w Banku, (Stanowisko ds. ryzyka finansowego i informacji zarządczej).
9. Oceny bieżącej i planowanej pozycji płynności płatniczej Banku dokonuje Zarząd i Komitet Zarządzania Ryzykami.

➤ **Zasady prowadzenia działalności w zakresie pozyskiwania finansowania**

1. Płynność finansowa Banku jest kształtowana głównie poprzez bazę depozytową i depozyty jednostek samorządu terytorialnego oraz alokację nadwyżki finansowej po stronie aktywnej. Bank zakłada systematyczny wzrost poziomu środków pozyskiwanych od osób fizycznych, rolników i podmiotów gospodarczych. Rozwój akcji kredytowej uzależniony jest bowiem ściśle od poziomu stabilnych źródeł finansowania w Banku.
2. Bank zakłada utrzymanie dotychczasowej struktury depozytów przyjętych od klientów Banku, gdzie głównym źródłem finansowania aktywów są depozyty podmiotów niefinansowych oraz sektora instytucji samorządowych.

3. Celem Banku jest wydłużenie średniego terminu wymagalności przyjmowanych depozytów, w szczególności poprzez pozyskiwanie środków uznawanych przez Bank za stabilne źródło finansowania tak, aby możliwe było otwieranie po stronie aktywnej pozycji o dłuższym horyzoncie czasowym.
4. Bank będzie dążył do takiego konstruowania produktów depozytowych, by właściwie zarządzać płynnością płatniczą przy jednoczesnym ograniczaniu uzależnienia od poszczególnych źródeł finansowania.
5. Bank Spółdzielczy w Poddębicach jako członek zrzeszenia nie ma dostępu do banku centralnego a w zarządzaniu płynnością jednostka centralna czyli bank zrzeszający odgrywa rolę równoważną bankowi centralnemu. Stąd polityka Banku w zakresie zarządzania płynnością wspomagana jest umową zrzeszeniową obejmującą w szczególności utrzymywanie rezerwy obowiązkowej za banki spółdzielcze, finansowanie banków spółdzielczych w ciągu dnia operacyjnego poprzez zagospodarowywanie nadwyżek środków finansowych banków spółdzielczych poprzez przyjmowanie depozytów, sprzedaż bankom spółdzielczym bonów pieniężnych i skarbowych papierów wartościowych zakupionych na rynku międzybankowym, dokonywanie zasileń i przyjmowanie odprowadzeń gotówki od banków spółdzielczych, udzielanie bankom spółdzielczym lokat, kredytów i pożyczek, poręczeń, gwarancji bankowych i pożyczek podporządkowanych, administrowanie środkami zgromadzonymi na Funduszach Pomocowych, których zasady tworzenia i wykorzystania określają oddzielne przepisy.
6. Z uwagi na fakt, że Bank nie przystąpił do systemu ochrony, w okresie przejściowym stosować będzie indywidualne relacje w zakresie zarządzania płynnością z Bankiem Zrzeszającym oraz innymi uczestnikami rynku finansowego.
7. Bank będzie zabezpieczał płynność prowadzonej działalności poprzez utrzymywanie:
 - 1) odpowiednio wysokich współczynników płynnościowych;
 - 2) odpowiedniej struktury aktywów, z uwzględnieniem bufora aktywów wysokopłynnych, w stosunku do zgromadzonych depozytów;
 - 3) utrwalaonych relacji, potwierdzonych zawartymi umowami, z innymi, niepowiązanymi z bankiem uczestnikami rynku, zapewniających dodatkowe wsparcie płynnościowe w sytuacji wystąpienia warunków skrajnych, w tym ewentualnych, zwiększonych wypłat depozytów, przy czym maksymalny poziom zagrożeń Bank oszacuje samodzielnie.

➤ stopień scentralizowania bądź zdecentralizowania funkcji skarbowych oraz funkcji zarządzania ryzykiem płynności w Banku

1. Zadania związane z utrzymywaniem płynności Banku wykonuje Komórka zarządzająca czyli w Banku jest to Zespół Finansowo-Księgowy i Skarbiec.
2. Codzienne czynności wykonywane przez Komórkę zarządzającą mające na celu utrzymanie płynności Banku, dotyczą w szczególności:
 - 1) Zespół Finansowo-Księgowy:
 - uzyskiwania informacji z Banku Zrzeszającego o stanie rachunku bieżącego,
 - sporządzania zbiorczych zestawień uznaniowych i obciążeniowych z dokumentów własnych i przyjętych dyspozycji klientów z dnia poprzedniego oraz z dnia bieżącego,
 - wyliczania stanu rachunku bieżącego,
 - opracowywania prognoz przepływów finansowych Banku,
 - lokowania nadwyżek środków,
 - 2) Skarbiec:
 - sprawdzania stanu gotówki w kasach oraz skarbcach na początek dnia;
 - ustalania stanu gotówki pozostającej w dyspozycji Banku (kasy, skarbiec);
 - ustalania sumy odprowadzeń i zasileń gotówkowych.
3. Zadania związane z pomiarem, monitorowaniem i kontrolowaniem ryzyka płynności w Banku wykonuje Komórka monitorująca czyli w Banku jest to Stanowisko ds. ryzyka finansowego i informacji zarządczej.

4. Komórka monitorująca ryzyko płynności odpowiada za:
 - 1) opracowywanie i cykliczną weryfikację zasad zarządzania ryzykiem płynności;
 - 2) pomiar i monitorowanie poziomu ryzyka płynności obejmujące w szczególności:
 - a) lukę płynności i urealnioną lukę płynności,
 - b) nadzorcze miary płynności,
 - c) ustanowione limity i wskaźniki;
 - 3) analizę nowych produktów bankowych w zakresie potencjalnego wpływu na ryzyko płynności;
 - 4) przygotowywanie propozycji wspomagających właściwe kształtowanie poziomu ryzyka płynności Banku, na posiedzenia KZR celem dyskusji i przedstawienia ich Zarządowi Banku;
 - 5) raportowanie w zakresie poziomu ryzyka płynności dla Komitetu Zarządzania Ryzykami, Zarządu i Rady Nadzorczej.

➤ zakres informacji ilościowych dotyczących pozycji płynności Banku

1. Wskaźniki dotyczące ryzyka płynności znajdują się w załączniku nr 3 do niniejszego dokumentu dotyczącym Informacji na temat ogólnego profilu ryzyka Banku zawierającej kluczowe wskaźniki i dane liczbowe dotyczące ryzyka.
2. Ponadto w tabeli nr 16 zaprezentowano urealnioną lukę płynności, w tabeli 17 kalkulację nadzorczych miar płynności i w tabeli 18 poziom wskaźnika LCR według stanu na 31.12.2016r.

Tabela 16: Urealniona luka płynności na 31.12.2016r.

Rodzaj aktywów/pasywów	Okres przeszacowania										Ogółem	% udziału
	do 7 dni	pow. 7 dni – do 1m-ca	pow. 1 – do 3 m-cy	pow. 3 – do 6 mcy	pow. 6 m-cy - do 1 roku	pow. 1 roku - do 3 lat	pow. 3 – do 5 lat	pow. 5 – do 10 lat	pow. 10 – do 20 lat	pow.20 lat		
AKTYWA RAZEM	165 850	49 579	14 798	18 780	37 512	81 390	56 145	75 077	31 786	12 300	543 217	100,00%
gotówka	8 135	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8 135	1,50%
rachunek rozliczeniowy	1 504	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 504	0,28%
rezerwa obowiązkowa	14 285	0	0	0	0	0	0	0	0	0	14 285	2,63%
należności od inst. finans.	45 875	885	0	0	0	0	0	0	0	0	46 760	8,61%
bony skarbowe	83 686	0	0	0	0	0	0	0	0	0	83 686	15,41%
obligacje skarbowe/BPS/BS	0	43 422	0	0	8 702	0	0	0	0	0	52 124	9,60%
certyfikaty depozytowe	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00%
kredyty	3 912	3 405	9 101	14 864	23 151	79 610	55 991	75 077	31 786	2 999	299 896	55,21%
limity w rachunku	453	1 867	5 697	3 916	5 659	1 780	154	0	0	0	19 526	3,59%
kredyty stracone	0	0	0	0	0	0	0	0	0	526	526	0,10%
raty zapadłe	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8 775	8 775	1,62%
pozabilans (otrzymane)	8 000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8 000	1,47%
PASYWA RAZEM	30 781	5 029	48 449	48 891	209 542	168 055	1 250	86	40	39 867	551 990	100,00%
baza depozytowa	21 392	2 877	45 403	44 750	161 609	133 440	1 196	69	40	2 691	413 467	74,90%
zobow. wobec sekt. budżet.	8 546	231	0	1	33 874	33 886	4	0	0	0	76 542	13,87%
zobow. wobec sekt. finans.	0	0	0	0	1 000	0	0	0	0	0	1 000	0,18%
kredyt refinansowy	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00%
kapitały	0	0	0	0	0	0	0	0	0	37 176	37 176	6,73%
pożyczka podporz.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00%
inne pasywa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00%
pozabilans (udzielone)	843	1 921	3 046	4 140	13 059	729	50	17	0	0	23 805	4,31%
Luka płynności												
Razem luka płynności: (A-P)	135 069	44 550	-33 651	-30 111	-172 030	-86 665	54 895	74 991	31 746	-27 567	-8 773	
Wsk. płynności: (A/P)*100	538,80%	985,91%	30,54%	38,41%	17,90%	48,43%	4492,70%	87545,23%	80265,11%	30,85%	98,41%	
Skumulowana luka płynności												
Razem aktywa skumulowane	165 850	215 429	230 227	249 007	286 519	367 909	424 054	499 131	530 917	543 217		
Razem pasywa skumulowane	30 781	35 810	84 259	133 150	342 692	510 747	511 997	512 083	512 123	551 990		
Skumulowana luka	135 069	179 619	145 968	115 857	-56 173	-142 838	-87 943	-12 952	18 794	-8 773		
Skumulow. wsk. płynności	538,80%	601,59%	273,24%	187,01%	83,61%	72,03%	82,82%	97,47%	103,67%	98,41%		

Tabela 17: Kalkulacja nadzorczych miar płynności na dzień sprawozdawczy według stanu na dzień 31-12-2016r.

Aktywa		w tys. zł	
A1	Podstawowa rezerwa płynności	181 896	
A2	Uzupełniająca rezerwa płynności	885	
A3	Pozostałe transakcje zawierane na hurtowym rynku finansowym	17 450	
A4	Aktywa o ograniczonej płynności	322 831	
A5	Aktywa niepłynne	18 673	
Pasywa		w tys. zł	
B1	Fundusze własne pomniejszone o wymogi kapitałowe z tytułu ryzyk	35 427	
B2	Środki obce stabilne	446 426	
B3	Pozostałe zobowiązania na hurtowym rynku finansowym	0	
B4	Pozostałe zobowiązania	13 176	
B5	Środki obce niestabilne	45 698	
Miary płynności		Wartość minimalna	Wartość
M1	Luka płynności krótkoterminowej ((A1+A2)-B5)	0	137 083
M2	Współczynnik płynności krótkoterminowej (A1+A2)/B5)	1	4,00
M3	Współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych funduszami własnymi (B1/A5)	1	1,90
M4	Współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych i aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnymi i środkami obcymi stabilnymi ((B1+B2)/(A5+A4))	1	1,41

Tabela 18: Poziom wskaźnika LCR w Banku według stanu na dzień 31-12-2016r

Aktywa płynne	Wyptywy	Wptywy	Wpływy ograniczone (max. 75% wypływów)	LCR
134 515	61 134	54 691	45 851	8,80

➤ zakres informacji jakościowych umożliwiających uczestnikom rynku ocenę zarządzania ryzykiem płynności

1. Celem strategicznym w zakresie zarządzania płynnością jest utrzymanie płynności we wszystkich horyzontach czasowych, tj. utrzymanie aktywów płynnych na poziomie pozwalającym na pokrycie z nadwyżką pasywów niestabilnych.
2. Płynność w Banku polega na zapewnieniu zdolności do wywiązywania się z bieżących i przyszłych zobowiązań przez Bank w toku normalnej działalności Banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, bez konieczności poniesienia dodatkowych kosztów. Adekwatny poziom płynności, uwzględniający specyfikę prowadzonej działalności, oznacza posiadanie lub łatwy dostęp do dostatecznej ilości środków finansowych, na poziomie zapewniającym pokrycie aktualnego lub potencjalnego zapotrzebowania na te środki ze strony klientów banków (deponenci i kredytobiorcy).
3. Zarządzanie ryzykiem płynności odbywa się w Banku w sposób zapewniający realizację zapisów uchwały KNF w sprawie ustalenia wiążących banki norm płynności, nakładającej na Bank obowiązek utrzymania nadzorczych miar płynności na poziomie nie niższym, niż wartości minimalne wskazane w uchwale KNF.
4. Zarządzanie ryzykiem płynności zapewnia również realizację zapisów w zakresie dotyczącym płynności Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012 wraz z Rozporządzeniem Delegowanym Komisji (UE) nr 2015/61 z dnia 10 października 2014 r. uzupełniającym rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 w odniesieniu do wymogu pokrycia wpływów netto dla instytucji kredytowych.
5. Budując portfel aktywów płynnych Bank będzie miał na uwadze aby aktywa tworzące zabezpieczenie przed utratą płynności były odpowiednio zdywersyfikowane. Dywersyfikacja ma

duże znaczenie dla zapewnienia, aby nie doszło do zmniejszenia zdolności Banku do szybkiego upłynnienia aktywów płynnych bez znacznej utraty wartości wskutek podatności tych aktywów na wspólny czynnik ryzyka. Jednocześnie należy mieć na uwadze, iż ekspozycje wobec bank centralnego jak i rządu centralnego charakteryzują się wyjątkowo wysoką płynnością i jakością kredytową więc Bank ma możliwość uwzględniania ich w swoich zabezpieczeniach bez ograniczeń gdyż aktywa te nie podlegają redukcji wartości ani wymogowi dywersyfikacji.

6. Poziom ekspozycji Banku na ryzyko płynności ograniczany jest obowiązującym systemem limitów zarówno zewnętrznych, jak i wewnętrznych.
7. Limity zewnętrzne to:
 - 1) nadzorcze miary płynności, wprowadzone uchwałą KNF nr 386/2008 w sprawie ustalenia wiążących banki norm płynności obejmujące:
 - a) miary płynności krótkoterminowej (luka płynności krótkoterminowej, współczynnik płynności krótkoterminowej),
 - b) miary płynności długoterminowej (współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych funduszami własnymi, współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych i aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnymi i środkami obcymi stabilnymi).
 - 2) miary płynności wprowadzone Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Radu (UE) nr 575/2013 wraz z Rozporządzeniem Delegowanym Komisji (UE) nr 2015/61 obejmujące:
 - a) wskaźnik płynności krótkoterminowej (LCR) – wyznaczany od 1.10.2015 roku wartość powinna być wprowadzana zgodnie z następującymi etapami:
 - 60 % wymogu dotyczącego pokrycia płynności w 2015 r.;
 - 70 % – od dnia 1 stycznia 2016 r.;
 - 80 % – od dnia 1 stycznia 2017 r.;
 - 100 % – od dnia 1 stycznia 2018 r.
 - b) wskaźnik stabilnego finansowania (NSFR) - mający określić stosunek dostępnej wartości stabilnego finansowania do wymaganej wartości stabilnego finansowania, będący obecnie w fazie testów i kalibracji, i dla którego aktualnie zakłada się, iż od dnia 1.01.2018 roku ma osiągnąć minimum 100%.
8. System limitów wewnętrznych Banku w zakresie ryzyka płynności oraz monitoring ich wykorzystania obejmujący m.in. zasady informowania organów Banku o niedotrzymaniu wartości granicznych i przekroczeniach określany jest oddzielnymi uchwałami Zarządu Banku.

Informacja o strategii i celach zarządzania ryzykiem

I. Podstawowe założenia Strategii zarządzania ryzykiem

1. W Banku funkcjonuje system zarządzania ryzykiem, który na równi z systemem kontroli wewnętrznej, odgrywa strategiczną rolę dla bezpieczeństwa działania Banku i jest istotnym elementem zarządzania Bankiem.
2. Bank zarządza ryzykiem występującym w jego działalności, w szczególności poprzez opracowanie i wdrożenie adekwatnego i skutecznego systemu zarządzania ryzykiem.
3. W celu zapewnienia skutecznego i ostrożnego zarządzania Bankiem Zarząd:
 - 1) opracowuje i wdraża odpowiednie środowisko zarządzania ryzykiem, obejmujące strukturę organizacyjną, narzędzia wspomagające zarządzanie ryzykiem, system informacji zarządczej, a także odpowiednie zarządzanie kadrami;
 - 2) kształtuje i dba o odpowiednią kulturę organizacyjną zorientowaną na efektywne zarządzanie ryzykiem;
 - 3) opracowuje i wdraża formalnie przyjęty proces identyfikacji, pomiaru (lub szacowania) i oceny, limitowania, raportowania i kontroli podejmowanego ryzyka.
4. Zasady i mechanizmy tworzące system zarządzania ryzykiem są opracowywane i uchwalane przez Zarząd w formie polityk i instrukcji/procedur/zasad.
5. Strategia zarządzania ryzykiem określa w szczególności:
 - 1) zasady polityki Banku w zakresie ryzyka;
 - 2) organizację i strukturę zarządzania ryzykiem;
 - 3) profil ryzyka - aktualną i docelową strukturę ryzyka, apetyt i tolerancję na ryzyko;
 - 4) zasady kontroli wewnętrznej w zakresie zarządzania ryzykiem.
6. Na dzień 31.12.2016 podstawowe rodzaje ryzyk definiowane w Banku są jako:
 - 1) **Ryzyko kredytowe** - jest to ryzyko potencjalnej straty z tytułu niewykonania zobowiązania w określonym w umowie terminie przez klienta lub kontrahenta; ryzyko to wpływa w sposób najbardziej istotny na działalność Banku, ponieważ niespłacenie udzielonych należności wiąże się z poniesieniem przez Bank ewentualnych dużych strat.
 - 2) **Ryzyko koncentracji kredytowej** – ryzyko koncentracji z tytułu ekspozycji wobec każdego kontrahenta, w tym kontrahentów centralnych, grup powiązanych kontrahentów i kontrahentów działających w tym samym sektorze gospodarki, regionie geograficznym, prowadzących tę samą działalność lub obrót takimi samymi towarami, a także z tytułu stosowania technik ograniczenia ryzyka kredytowego, oraz w szczególności ryzyka związane z dużymi pośrednimi ekspozycjami kredytowymi, takimi jak pojedynczy wystawca zabezpieczenia.
 - 3) **Ryzyko płynności i finansowania** - ryzyko płynności to zagrożenie utraty zdolności do finansowania aktywów i terminowego wykonania zobowiązań w toku normalnej działalności banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, powodujące konieczność poniesienia nieakceptowalnych strat, ryzyko finansowania to zagrożenie niedostatku stabilnych źródeł finansowania w perspektywie średnio- i długoterminowej, skutkujące rzeczywistym lub potencjalnym ryzykiem niewywiązania się przez bank z zobowiązań finansowych, takich jak płatności i zabezpieczenia, w momencie ich wymagalności w perspektywie średnio- i długoterminowej, bądź w całości, bądź związane z koniecznością poniesienia nieakceptowalnych kosztów finansowania jest to ryzyko utraty zdolności do terminowego wywiązywania się z bieżących i przyszłych zobowiązań bilansowych i pozabilansowych w terminie ich wymagalności bez ponoszenia nie akceptowanych strat.
 - 4) **Ryzyko stopy procentowej** - ryzyko strat wynikających z niekorzystnych zmian stóp procentowych, które prowadzą do spadku przychodów odsetkowych, wzrostu kosztów odsetkowych lub zmniejszenia wartości bieżącej netto pozycji wrażliwych na zmiany stóp procentowych. Ryzyko to związane jest z ryzykiem przeszacowania, ryzykiem bazowym,

- ryzykiem opcji klienta, ryzykiem krzywej dochodowości.
- 5) **Ryzyko operacyjne** - to możliwość wystąpienia straty wynikającej z niedostosowania lub zawodności procesów wewnętrznych, ludzi i systemów lub ze zdarzeń zewnętrznych, obejmujące również ryzyko prawne.
 - 6) **Ryzyko braku zgodności** – skutki nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych.
 - 7) **Ryzyko biznesowe** – ryzyko nieosiągnięcia założonych i koniecznych celów ekonomicznych z powodu niepowodzenia w rywalizacji rynkowej.
 - 8) **Ryzyko strategiczne** – ryzyko związane z podejmowaniem niekorzystnych lub błędnych decyzji strategicznych, brakiem lub wadliwą realizacją przyjętej strategii oraz ze zmianami w otoczeniu zewnętrznym i niewłaściwą reakcją na te zmiany.
 - 9) **Ryzyko niewypłacalności** – ryzyko wynikające z niezapewnienia kapitału, jak i braku możliwości osiągnięcia poziomu kapitału adekwatnego do ponoszonego przez Bank ryzyka prowadzonej działalności, niezbędnego do pokrycia nieoczekiwanych strat oraz spełniającego wymogi nadzorcze umożliwiające dalsze samodzielne funkcjonowanie Banku.
 - 10) **Ryzyko walutowe** - część ryzyka rynkowego, ryzyko utraty wartości aktywów, wzrostu poziomu zobowiązań lub zmiany wyniku finansowego w rezultacie wrażliwości na zmiany kursów walut.
7. Na dzień 31.12.2016r. Bank identyfikował w swojej działalności jako ryzyka trwale istotne: ryzyko kredytowe, operacyjne, stopy procentowej w księdze bankowej, płynności i koncentracji, a jako ryzyka wariantowo istotne: ryzyko biznesowe (w tym ryzyko wyniku finansowego), ryzyko braku zgodności, ryzyko inwestycji finansowych (jako podryzyko ryzyka kredytowego) i ryzyko strategiczne.

II. Istota i cel zarządzania ryzykiem

1. Podejmowanie ryzyka zmusza Bank do koncentrowania uwagi na powstających zagrożeniach, poszukiwania form obrony przed zagrożeniami i dostosowywania działalności do zmieniających się warunków zewnętrznych. Ostrożnościowe podejmowanie ryzyka, oznacza utrzymywanie racjonalnej równowagi pomiędzy prowadzeniem działalności przychodowej i kontrolowaniem ryzyka.
2. Zarządzanie ryzykiem jest jednym z najważniejszych procesów wewnętrznych w Banku, ma na celu uzyskanie w zmieniającym się otoczeniu prawnym i ekonomicznym:
 - 1) odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa, wyrażanego przez nieprzekraczanie przyjętego apetytu i tolerancji na ryzyko;
 - 2) odpowiedniej rentowności działalności biznesowej;
 - 3) odpowiedniej realizacji przyjętej Strategii Działania Banku.
3. Zadaniem systemu zarządzania ryzykiem są identyfikacja, pomiar (lub szacowanie) i ocena, monitorowanie i raportowanie oraz kontrola ryzyka występującego w działalności Banku służące zapewnieniu prawidłowości procesu wyznaczania i realizacji szczegółowych celów prowadzonej przez Bank działalności.
4. System zarządzania ryzykiem w Banku powinien funkcjonować w ścisłej relacji z procesem planowania strategicznego i operacyjnego oraz systemem jego sprawozdawania i zapewniania im zgodności w ramach istniejących rozwiązań organizacyjnych Banku.
5. Prowadzenie działalności Banku i zarządzanie ryzykiem odbywa się z zachowaniem ram określonych apetytem na ryzyko Banku rozumianym jako bieżąca i przyszła gotowość Banku do podejmowania ryzyka.
6. Apetyt na ryzyko Banku na najbliższe lata wynika ze Strategii działania Banku poprzez określenie w Strategii działania kierunków rozwoju w obszarze rynkowym, w zakresie zarządzania obszarem IT, zarządzania kadrami, ryzykiem bankowym i adekwatności kapitałowej.
7. Ilościowe określenie apetytu na ryzyko zostało określone w Strategii zarządzania ryzykiem poprzez określenie podstawowych wskaźników z obszarów decydujących o funkcjonowaniu Banku tzn. z obszaru płynności i wypłacalności.
8. Jako miarę apetytu na ryzyko Banku przyjmuje się:

- 1) wskaźnik łącznego współczynnika kapitałowego na poziomie nie niższym niż 13,5%;
- 2) wskaźnik wewnętrznego łącznego współczynnika kapitałowego na poziomie nie niższym niż 10,0%;
- 3) wskaźnik płynności krótkoterminowej (LCR) na poziomie nie niższym niż 500,0%.

III. Organizacja systemu zarządzania ryzykiem

1. Organizacja zarządzania ryzykiem jest oparta o podział zadań realizowany w trzech, wzajemnie niezależnych liniach obrony:
 - 1) **pierwsza linia obrony - jednostki i komórki organizacyjne realizujące sprzedaż (jednostki biznesowe/ operacyjne)** – w ramach realizacji procesów biznesowych jednostki te obowiązane są do realizacji bieżącego zarządzania ryzykiem zapewniającego właściwe stosowanie mechanizmów kontroli bieżącej (tj. wbudowanej w dany proces) oraz kontroli funkcjonalnej/następczej;
 - 2) **druga linia obrony – komórki zarządzania ryzykiem** – obowiązki realizowane są poprzez analizę i nadzór nad wdrożeniem wszelkich nowych produktów i procesów biznesowych jak również ich zmianami. Analiza prowadzona jest zarówno pod kątem identyfikacji ryzyk jak również zapewnienia zgodności z obowiązującymi wymogami regulacyjnymi i prawnymi. Kontrola odbywa się poprzez badanie efektywności procesów kontrolnych realizowanych przez jednostki biznesowe i operacyjne w toku wykonywania swoich obowiązków.
 - 3) **trzecia linia obrony – audyt wewnętrzny** - nadrzędną jednostką kontrolną jest wydzielona, niezależna komórka audytu wewnętrznego wyposażona w dostęp do wszystkich informacji niezbędnych do wykonania czynności kontrolnych w dowolnym obszarze działalności Banku, w tym w zakresie prawidłowości funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej zarówno na poziomie jednostek linii 1-szej jak i 2-giej.
2. Niezależność linii obrony polega na zachowaniu organizacyjnej niezależności w następujących obszarach:
 - 1) działanie drugiej linii obrony w zakresie nadzoru nad bieżącym zarządzaniem ryzykiem polegającym na stosowaniu mechanizmów kontroli ryzyka i ich monitorowaniu, a także realizacji procesu zarządzania ryzykiem - jest niezależne od funkcjonowania pierwszej linii obrony;
 - 2) działanie trzeciej linii obrony, polegające na stosowaniu mechanizmów kontrolnych, w tym w zakresie ryzyka i ich monitorowaniu - jest niezależne od pierwszej i drugiej linii obrony.
3. W procesie zarządzania ryzykiem w Banku uczestniczą następujące organy, jednostki i komórki organizacyjne oraz właściwe komitety:
 - 1) Rada Nadzorcza (w tym wyodrębniona Komisja rewizyjna);
 - 2) Zarząd;
 - 3) Prezes Zarządu;
 - 4) Członek Zarządu ds. Analiz i Zarządzania Ryzykami;
 - 5) Komórki organizacyjne Centrali Banku funkcjonujące w ramach III linii obrony:
 - a) Stanowisko ds. audytu wewnętrznego;
 - 6) Komórki organizacyjne Centrali Banku funkcjonujące w ramach II linii obrony:
 - a) Stanowisko ds. zgodności,
 - b) Stanowisko ds. kontroli wewnętrznej,
 - c) Zespół Analiz i Ryzyk Bankowych,
 - d) Zespół Analiz Kredytowych i Wierzytelności Trudnych;
 - 7) Jednostki i komórki organizacyjne funkcjonujące w ramach I linii obrony:
 - a) Komórki Centrali Banku wspierające działanie jednostek organizacyjnych (biznesowych),
 - b) Jednostki organizacyjne (biznesowe) Banku,
 - Oddziały Banku,
 - Filie,
 - Punkty kasowe.
 - 8) Właściwe komitety Banku pełniące rolę opiniodawczą dla Zarządu:
 - a) Komitet Zarządzania Ryzykami,
 - b) Komitet Kredytowy Banku,
 - c) Komitet Niezależnego Przeglądu Ekspozycji Kredytowych.

4. Schemat organizacji zarządzania ryzykiem w Banku przedstawiony został na końcu niniejszego Załącznika.
5. Bank wdraża i rozwija systemy informatyczne wspomagające proces zarządzania ryzykiem, a także inne narzędzia informatyczne powiązane z zarządzaniem ryzykiem.
6. Bank wdraża i utrzymuje system informacji zarządczej zapewniający otrzymywanie przez Radę Nadzorczą, Zarząd, a także odpowiednie komórki i jednostki organizacyjne aktualnej informacji o ryzyku zidentyfikowanym w obecnej lub przyszłej działalności Banku, charakterze, skali i złożoności ryzyka oraz działaniach podejmowanych w ramach zarządzania tym ryzykiem.
7. Organy Banku biorą czynny udział w zarządzaniu wszystkimi rodzajami istotnego ryzyka, o których mowa w przepisach rangi ustawowej i w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 oznacza to regularne omawianie zagadnień ryzyka na posiedzeniach organów
8. Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad systemem zarządzania ryzykiem oraz ocenia jego adekwatność i skuteczność, ze szczególnym uwzględnieniem ryzyk zidentyfikowanych jako istotne. Zatwierdza Strategię działania Banku, zasady stabilnego i ostrożnego działania Banku, a także apetyt i tolerancję na ryzyko. Zatwierdza strukturę organizacyjną Banku uwzględniającą profil ponoszonego ryzyka oraz wewnętrzny podział kompetencji w Zarządzie Banku.
9. Zarząd odpowiada za opracowanie i wdrożenie systemu zarządzania ryzykiem, w tym strategii zarządzania ryzykiem, a także za zorganizowanie, wdrożenie i funkcjonowanie systemu zarządzania ryzykiem.
10. Zarząd zapewnia, że system zarządzania ryzykiem jest skuteczny – to znaczy, że proces zarządzania tym ryzykiem jest realizowany w sposób poprawny na każdym etapie, tj. etapach: identyfikacji, pomiaru (lub szacowania) i oceny, monitorowania i raportowania oraz kontroli, a jeśli to konieczne – Zarząd podejmuje działania celem weryfikacji, wprowadzania niezbędnych korekt i udoskonaleń tego systemu, w tym regulacji wewnętrznych dotyczących tego systemu.
11. Zarząd, w ramach posiadanych kompetencji, podejmuje decyzje dotyczące organizacji i działania procesów zarządzania ryzykiem, a także organizacji i działania środowiska wewnętrznego związanego z zarządzaniem ryzykiem. W tym zakresie Zarząd zapewnia zasoby niezbędne do skutecznego zarządzania ryzykiem.

IV. Zasady zarządzania ryzykiem

1. Proces zarządzania ryzykiem w Banku obejmuje następujące działania:
 - 1) **identyfikacja ryzyka** – polega na rozpoznaniu aktualnych i potencjalnych źródeł zagrożeń związanych z ryzykiem oraz oszacowaniu wielkości potencjalnego wpływu danego rodzaju ryzyka na sytuację finansową Banku. W ramach identyfikacji ryzyka określone są te rodzaje ryzyka, które uznawane są za istotne w działalności Banku, a także sporządza się prognozy i plany uwzględniające przewidywany poziom ryzyka;
 - 2) **pomiar (lub szacowanie) i ocena ryzyka** – pomiar ryzyka obejmuje definiowanie miar ryzyka adekwatnych do rodzaju, istotności ryzyka i dostępności danych oraz dokonania kwantyfikacji ryzyka za pomocą ustalonych miar a także ocena ryzyka polegająca na określeniu rozmiarów lub zakresu ryzyka z punktu widzenia realizacji celów zarządzania ryzykiem. W ramach pomiaru ryzyka przeprowadza się testy warunków skrajnych na podstawie założeń zapewniających rzetelną ocenę ryzyka;
 - 3) **kontrola ryzyka** - polegająca na określaniu narzędzi wykorzystywanych do diagnozowania lub ograniczania poziomu ryzyka w poszczególnych obszarach działalności Banku. Obejmuje ustalanie dostosowanych do skali i złożoności działalności Banku mechanizmów kontrolnych w szczególności w postaci strategicznych limitów tolerancji na poszczególne rodzaje ryzyka, które podlegają monitorowaniu, a w przypadku ich przekroczenia podejmowane są działania zarządcze;
 - 4) **monitorowanie ryzyka** – polega na monitorowaniu odchyłeń realizacji od prognoz lub założonych punktów odniesienia (np. limitów, wartości progowych, planów, pomiarów z poprzedniego okresu, wydanych rekomendacji i zaleceń). Monitorowanie ryzyka odbywa się z częstotliwością i zakresem adekwatnym do istotności danego rodzaju ryzyka, jego specyfiki oraz jego zmienności;

- 5) **raportowanie ryzyka** – polegające na cyklicznym informowaniu organów Banku o wynikach pomiaru ryzyka, podjętych działaniach i rekomendacjach działań. Zakres, częstotliwość oraz forma raportowania są dostosowane do szerokości zarządczego odbiorców i określone w regulacjach wewnętrznych opisujących system informacji zarządczej;
 - 6) **działania zarządcze** - polegające w szczególności na wydawaniu przepisów wewnętrznych kształtujących proces zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, określających poziom tolerancji na ryzyko, ustalających wysokości limitów i wartości progowych, wydawaniu zaleceń, podejmowaniu decyzji, w tym o wykorzystywaniu narzędzi wspierających zarządzanie ryzykiem w celu kształtowania procesu zarządzania ryzykiem oraz poziomu ryzyka.
2. Pomiar ryzyka dokonywany jest w trzech ujęciach:
- 1) **statystycznym** – na podstawie danych wewnętrznych lub/i zewnętrznych oblicza się prawdopodobieństwo wystąpienia oraz skalę danego zjawiska;
 - 2) **jakościowo-ilościowym** – dokonuje się pomiaru wskaźników ryzyka wraz z ich opisem;
 - 3) **zgodności z normami zewnętrznymi** – oblicza się wymogi nadzorcze dla danego ryzyka.

V. Zasady ustalania wewnętrznych limitów ryzyka

1. W Banku obowiązują wewnętrzne limity dotyczące poszczególnych rodzajów ryzyka, które Bank uznaje za istotne i mierzalne.
2. Ustalanie, przestrzeganie i monitoring wewnętrznych limitów ma na celu ograniczanie ekspozycji na ryzyko, a także wykrywanie przypadków niepożądanego wzrostu ryzyka.
3. Szczegółowe zasady ustalania i aktualizacji wewnętrznych limitów oraz ich wysokość akceptuje Zarząd.
4. Wysokość limitów wewnętrznych jest dostosowana do akceptowanego przez Radę Nadzorczą ogólnego poziomu ryzyka Banku (apetytu i tolerancji na ryzyko).
5. Analizy będące podstawą do określenia wysokości limitów wewnętrznych są sporządzane w formie pisemnej i przechowywane przez Zespół Analiz i Ryzyk Bankowych.
6. Zarząd w wewnętrznych regulacjach określa sytuacje i warunki, w których dopuszczalne jest przekroczenie limitów wewnętrznych.
7. Zarząd określa sposób postępowania w przypadku przekroczenia limitów, w tym działania mające na celu wyjaśnienie przyczyn przekroczenia, wyeliminowanie tego przekroczenia, oraz środki mające na celu zapobieganie takim sytuacjom w przyszłości.
8. Monitorowanie przestrzegania obowiązujących w Banku norm nadzorczych oraz limitów wewnętrznych przeprowadza Zespół Analiz i Ryzyk Bankowych.
9. Raporty zawierające informację o wykorzystaniu limitów przedkładane są okresowo Zarządowi oraz Radzie Nadzorczej – w cyklach czasowych ustalonych regulacjach wewnętrznych opisujących system informacji zarządczej.

VI. Kontrola i ograniczanie ekspozycji na ryzyko

1. W ramach kontroli ryzyka Bank wprowadza odpowiednie do skali i złożoności działalności mechanizmy kontrolne dotyczące zarządzania ryzykiem, w szczególności w postaci limitów wewnętrznych ograniczających poziom ryzyka występującego w poszczególnych obszarach działania Banku.
2. Mechanizmy kontrolne obejmują m.in.:
 - 1) ustalenie celów strategicznych i kontrola ich przestrzegania;
 - 2) przeglądy i weryfikację odpowiednich polityk zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, a także planów w zakresie zmian organizacyjnych i technicznych wspomagających budowę lub rozwój środowiska zarządzania ryzykiem;
 - 3) określenie zadań i wyznaczenie stanowisk służbowych w strukturze organizacyjnej, odpowiedzialnych za realizację zadań w ramach systemu zarządzania ryzykiem w Banku, a także budowę odpowiedniej kultury organizacyjnej;

- 4) opracowanie, wdrożenie a także kontrolę przestrzegania szczegółowych pisemnych regulacji dotyczących zarządzania ryzykiem oraz limitów wewnętrznych Banku;
 - 5) przyjmowanie i weryfikacja odpowiednich planów awaryjnych i planów ciągłości działania w sytuacji kryzysowej;
 - 6) dokonywanie cyklicznych przeglądów zarządczych regulacji wewnętrznych i struktury organizacyjnej Banku, w celu dopasowania ich zapisów do zmian profilu ryzyka lub zakresu działalności.
3. Odstępstwa od zastosowania mechanizmów kontroli i ograniczania ryzyka (np. wynikające z realizacji zasady proporcjonalności, realizacji zasady „comply or explain”) powinny być uzasadniane, dokumentowane i akceptowane przez Zarząd.
 4. Wybór i wdrożenie mechanizmów kontroli ryzyka może rodzić konsekwencje finansowe, Zarząd ocenia cyklicznie adekwatność stosowanych polityk i mechanizmów zarządzania ryzykiem, a także podejmuje decyzje zarządcze o zastosowaniu odpowiednich rozwiązań

VII. Cele strategiczne w zakresie zarządzania ryzykiem

W oparciu o założenia zawarte w „Strategii działania Banku Spółdzielczego w Poddębicach na lata 2016-2018”, wyznaczono cele strategiczne w zakresie zarządzania ryzykiem bankowym. Dla ryzyk trwale istotnych wyznaczono najważniejsze wskaźniki określające poziom tolerancji na ryzyko.

1. Ryzyko kredytowe

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym jest zmniejszenie poziomu ryzyka oraz poprawa jakości portfela kredytowego przy zachowaniu oczekiwanego poziomu dochodowości i dynamiki portfela kredytowego adekwatnej do posiadanych funduszy własnych.

Osiągnięcie tego celu możliwe będzie poprzez racjonalne zarządzanie ryzykiem kredytowym z zachowaniem założonej tolerancji na ryzyko kredytowe wyrażonej poprzez następujące miary:

L.p.	Miara tolerancji na ryzyko		Poziom tolerancji na ryzyko
1	Udział kredytów zagrożonych w portfelu kredytowym		<6%
2	Średni poziom odzysku ze stosowanych zabezpieczeń (z wyłączeniem zabezpieczeń na gruntach rolnych)		>40%
3	Wskaźnik Dtl dla kredytów udzielanych osobom fizycznym na cele niezwiązane z działalnością gospodarczą lub prowadzeniem gospodarstwa rolnego		≤ 50% - dla klientów detalicznych o dochodach netto nieprzekraczających poziomu przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce, ≤ 65% - dla pozostałych klientów
4	Wskaźnik LtV dla ekspozycji kredytowych zabezpieczonych na nieruchomościach mieszkalnych	od 1 stycznia 2016 r. do 31 grudnia 2016 r.	≤ 85%
		– w przypadku ustanowienia dodatkowego zabezpieczenia dla części przekraczającej 85%	≤ 90%
		od 1 stycznia 2017 r.	≤ 80%
		– w przypadku ustanowienia dodatkowego zabezpieczenia dla części przekraczającej 80%	≤ 90%
5	Wskaźnik LtV (loan to value) dla ekspozycji kredytowych zabezpieczonych na nieruchomościach komercyjnych		≤ 75%
	– w przypadku ustanowienia dodatkowego zabezpieczenia dla części przekraczającej 75%		≤ 80%

2. Ryzyko operacyjne

Celem strategicznym Banku w zakresie ryzyka operacyjnego jest: ograniczenie możliwości

wystąpienia nieoczekiwanych strat z tytułu zdarzeń ryzyka operacyjnego poprzez wdrożenie i ciągłe rozwijanie skutecznego i adekwatnego do aktualnego profilu ryzyka systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym a także poprzez wdrożenie i ciągłe rozwijanie skutecznego systemu monitorowania i kontroli wewnętrznej.

Osiągnięcie tego celu możliwe będzie poprzez racjonalne zarządzanie ryzykiem operacyjnym z zachowaniem założonej tolerancji na ryzyko operacyjne wyrażonej poprzez następujące wskaźniki:

L.p.	Miara tolerancji na ryzyko	Poziom tolerancji na ryzyko
1	Maksymalny limit strat brutto (roczny)	400 tys. zł

3. Ryzyko koncentracji

Celem strategicznym Banku w zakresie ryzyka koncentracji jest: dywersyfikacja ryzyka wynikającego z koncentracji oraz dążenie w długim horyzoncie do obniżenia wskaźników koncentracji poniżej poziomu ustalonego w zewnętrznych regulacjach i ich skorelowanie z wysokością osiąganego rocznego wyniku.

Osiągnięcie tego celu możliwe będzie poprzez racjonalne zarządzanie ryzykiem koncentracji z zachowaniem założonej tolerancji na ryzyko koncentracji wyrażonej poprzez następujące miary:

L.p.	Miara tolerancji na ryzyko	Poziom tolerancji na ryzyko
1	Ekspozycja wobec pojedynczego kredytobiorcy lub grupy podmiotów powiązanych	23 % uznanego kapitału
2	Ekspozycja wobec podmiotów wymienionych w art. 79 ust. 1 Ustawy Prawo bankowe	25 % kapitału podst. Tier I
3	Suma dużych ekspozycji o których mowa w art. 392 Rozp. UE nr 575/2013	100% uznanego kapitału

4. Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej

Celem strategicznym Banku w zakresie ryzyka stopy procentowej w księdze bankowej jest: optymalizacja marży odsetkowej w warunkach zmienności rynkowych stóp procentowych oraz ograniczanie negatywnego wpływu zmian stóp procentowych.

Osiągnięcie tego celu możliwe będzie poprzez racjonalne zarządzanie ryzykiem stopy procentowej w księdze bankowej z zachowaniem założonej tolerancji na ryzyko stopy procentowej wyrażonej poprzez następujące miary:

L.p.	Miara tolerancji na ryzyko	Poziom tolerancji na ryzyko
1	Limit dopuszczalnej zmiany wyniku odsetkowego Banku w okresie najbliższych 12 miesięcy przy założeniu zmiany stóp o 100 pb	11,0%
2	Luka skumulowana / wartość bilansowa aktywów	10,0%
3	Marża odsetkowa	3,0%

5. Ryzyko płynności

Celem strategicznym Banku w zakresie ryzyka płynności jest: utrzymanie płynności we wszystkich

horyzontach czasowych, tj. utrzymanie aktywów płynnych na poziomie pozwalającym na pokrycie z nadwyżką pasywów niestabilnych.

Osiągnięcie tego celu możliwe będzie poprzez racjonalne zarządzanie ryzykiem płynności z zachowaniem założonej tolerancji na ryzyko płynności wyrażonej poprzez następujące miary:

L.p.	Miara tolerancji na ryzyko	Poziom tolerancji na ryzyko
1	Luka płynności krótkoterminowej -Nadzorcza Miara Płynności M1 (<i>rezerwa płynności 1m – środki obce niestabilne</i>) wyliczana zgodnie z UKNF 386/2008	≥ 20 mln zł
2	Stopień pokrycia aktywów o ograniczonej płynności i niepłynnych pasywami stabilnymi - nadzorcza miara płynności M4 wyliczana zgodnie z UKNF 386/2008	≥ 1,20
3	Minimalna wartość wskaźnika LCR w Banku	200%
4	Udział aktywów wysokopłynnych w sumie depozytów	>31,5%

6. Ryzyko biznesowe (w tym ryzyko wyniku finansowego)

Celem strategicznym Banku w zakresie ryzyka biznesowego jest: utrzymanie stałej, niewrażliwej na zmiany otoczenia pozycji rynkowej i ekonomicznej Banku, poprzez właściwy proces zarządzania strategicznego, monitorowania otoczenia i postępów strategii, planowania i zarządzania wynikiem finansowym oraz pomiar wrażliwości Banku na zmianę czynników otoczenia i podejmowanie działań mających na celu zmniejszenie wrażliwości Banku w przypadku stwierdzenia nadmiernej ekspozycji na zmianę poziomu ryzyka wynikającą ze zmian sytuacji zewnętrznej.

7. Ryzyko strategiczne

Celem strategicznym Banku w zakresie ryzyka strategicznego jest: realizacja strategii działania zgodnie z przyjętymi założeniami w celu osiągnięcia szeroko rozumianej samodzielności organizacyjnej, umożliwiającej rozwój tak by zapewnić bezpieczne działanie poza strukturami zrzeszenia

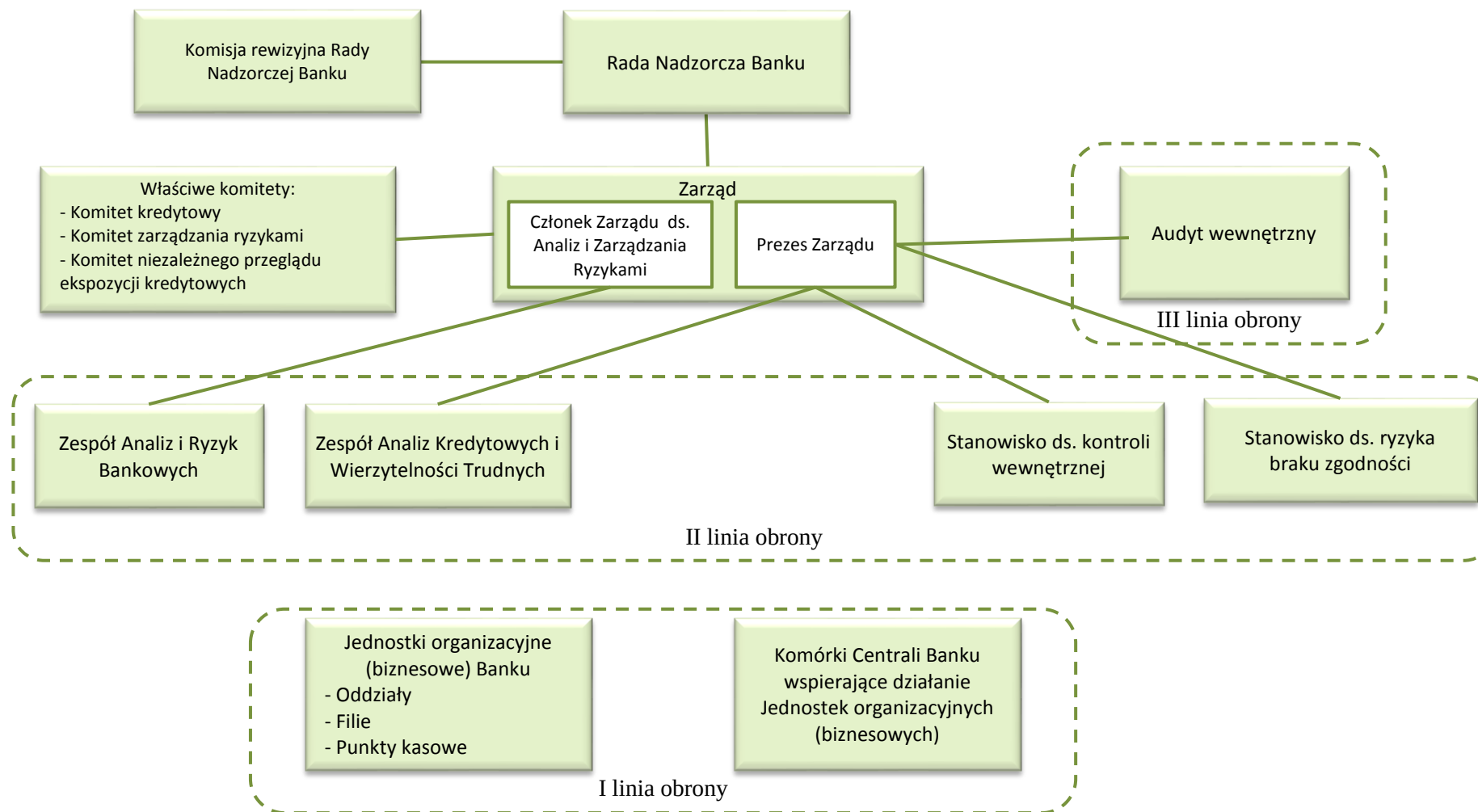
8. Ryzyko niewypłacalności

Celem strategicznym Banku w zakresie ryzyka niewypłacalności jest: utrzymywanie poziomu funduszy własnych Banku na poziomie zapewniającym adekwatne zabezpieczenie ryzyka prowadzonej działalności oraz spełnienie wymogów nadzorczych umożliwiających dalsze samodzielne funkcjonowanie Banku.

9. Ryzyko walutowe

Celem strategicznym Banku w zakresie ryzyka walutowego jest: ograniczanie ewentualnych strat z tytułu zmian kursów walut do akceptowalnego poziomu poprzez kształtowanie struktury walutowej pozycji bilansowych.

Schemat organizacji zarządzania ryzykiem w Banku

Oświadczenie Zarządu

Zarząd Banku Spółdzielczego w Poddębicach niniejszym oświadcza, że ustalenia opisane w Ujawnieniu są adekwatne do stanu faktycznego, a stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii ryzyka Banku.

I.p.	Data	Imię i nazwisko	Stanowisko	Podpis
1	07.06.2017	Roman Janiszewski	Prezes Zarządu	
2	07.06.2017	Joanna Filip	Wiceprezes Zarządu ds. Handlowych	
3	07.06.2017	Urszula Kwiatkowska	Wiceprezes Zarządu Główny Księgowy	
4	07.06.2017	Maciej Obrębski	Członek Zarządu ds. Analiz i Zarządzania Ryzykami	

Informacja na temat ogólnego profilu ryzyka Banku zawierająca kluczowe wskaźniki i dane liczbowe dotyczące ryzyka

1. Wskaźniki dotyczące ryzyka kredytowego

L.p.	Wskaźnik	31.12.2016	31.12.2015
1	Udział kredytów zagrożonych w obligu kredytowym	5,45%	5,48%
2	Wskaźnik pokrycia kredytów depozytami	149,06%	130,27%
3	Udział kredytów netto w sumie bilansowej	59,46%	67,52%
4	Udział detalicznych ekspozycji kredytowych (DEK) w portfelu kredytowym	9,08%	7,56%
5	Wskaźnik jakości portfela DEK	1,87%	2,42%
6	Udział ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie (EKZH) w sumie ekspozycji kredytowych	43,79%	45,78%
7	Wskaźnik jakości portfela EKZH	8,57%	8,23%
8	Wskaźnik pokrycia kredytów zagrożonych rezerwami	44,34%	38,93%
9	Suma dużych ekspozycji o których mowa w art. 392 Rozporządzenia w stosunku do uznanego kapitału	50,63%	64,15%
10	Ekspozycja wobec pojedynczego kredytobiorcy oraz grupy podmiotów powiązanych do uznanego kapitału	19,25%	24,26%
11	Ekspozycja wobec podmiotów wymienionych w art. 79 ust. 1 Ustawy Prawo bankowe do kapitału Tier I	12,54%	9,03%

2. Wskaźniki dotyczące ryzyka płynności

L.p.	Wskaźnik	31.12.2016	31.12.2015
1	Udział aktywów płynnych w sumie bilansowej	33,74%	27,18%
2	Udział depozytów „dużych” w depozytach ogółem	5,72%	6,40%
3	Skumulowany wskaźnik luki płynności do 1 miesiąca	49,15%	39,19%
4	Skumulowany wskaźnik luki płynności do 3 miesięcy	47,86%	37,27%
5	Skumulowany wskaźnik luki płynności do 12 miesięcy	48,53%	42,69%
6	Wskaźnik LCR	8,80	6,55
M1	Luka płynności krótkoterminowej (tys. zł)	137 083	99 956
M2	Współczynnik płynności krótkoterminowej	4,00	4,76
M3	Współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych funduszami własnymi	1,90	3,46
M4	Współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych i aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnymi i środkami obcymi stabilnymi	1,41	1,32

3. Wskaźniki dotyczące ryzyka stopy procentowej

L.p.	Wskaźnik	31.12.2016	31.12.2015
1	Udział aktywów oprocentowanych w sumie bilansowej	97,37%	96,60%
2	Udział pasywów oprocentowanych w sumie bilansowej	90,64%	90,30%
3	Wskaźnik: luka skumulowana do sumy bilansowej	6,74%	6,30%
4	Zmiana wyniku odsetkowego Banku w okresie najbliższych 12 miesięcy przy założeniu zmiany stóp o 200 pb w relacji do funduszy własnych	16,52%	14,30%
5	Zmiana wartości ekonomicznej Banku w relacji do funduszy własnych	1,65%	1,59%

4. Wskaźniki dotyczące ryzyka walutowego

L.p.	Wskaźnik	31.12.2016	31.12.2015
1	Całkowita pozycja walutowa do funduszy własnych	0,02%	0,02%
2	Pozycja walutowa w EUR do funduszy własnych	0,02%	0,02%
3	Pozycja walutowa w USD do funduszy własnych	0,00%	0,00%

Załącznik nr 4

Ujawnianie informacji na temat charakteru i kwot określonych pozycji funduszy własnych w okresie przejściowym według wzoru z załącznika nr VI Rozporządzenia 1423/2013

Kapitał podstawowy Tier 1: instrumenty 1 kapitały rezerwowe		(A) KWOTA W DNIU UJAWNIEŃ	(B) ODNIESIENIE DO ARTYKUŁU ROZPORZĄDZENIA (UE) NR 575/2013	(C) KWOTY UJĘTE PRZED PRZYJĘCIEM ROZPORZĄDZENIA (UE) NR 575/2013 LUB KWOTA REZYDUALNA OKREŚLONA W ROZPORZĄDZENIU (UE) NR 575/2013
1	Instrumenty kapitałowe i powiązane akcje emisyjne		art. 26 ust. 1, art. 27, 28 i 29, wykaz EUNB, o którym mowa w art. 26 ust. 3	.
	w tym: instrument typu 1		wykaz EUNB, o którym mowa w art. 26 ust. 3	
	w tym: instrument typu 2		wykaz EUNB, o którym mowa w art. 26 ust. 3	
	w tym: instrument typu 3		wykaz EUNB, o którym mowa w art. 26 ust. 3	
2	Zyski zatrzymane		art. 26 ust. 1 lit. c)	
3	Skumulowane inne całkowite dochody (i pozostałe kapitały rezerwowe, z uwzględnieniem niezrealizowanych zysków i strat zgodnie z mającymi zastosowanie standardami rachunkowości)	29 014	art. 26 ust. 1	
3a	Fundusze ogólne ryzyka bankowego	2 424	art. 26 ust. 1 lit. f)	
4	Kwota kwalifikujących się pozycji, o których mowa w art. 484 ust. 3, i powiązane akcje emisyjne przeznaczone do wycofania z kapitału podstawowego Tier 1	2 229	art. 486 ust. 2	4 114
	Zastrzyki kapitałowe ze strony sektora publicznego, podlegające zasadzie praw nabytych do dnia 1 stycznia 2018 r.		art. 483 ust. 2	
5	Udziały mniejszości (kwota dopuszczona w skonsolidowanym kapitale podstawowym Tier I)		art. 84, 479,480	
5a	Niezależnie zweryfikowane zyski z bieżącego okresu po odliczeniu wszelkich możliwych do przewidzenia obciążeń lub dywidend		art. 26 ust. 2	
6	Kapitał podstawowy Tier I przed korektami regulacyjnymi	33 667		
Kapitał podstawowy Tier I: korekty regulacyjne				
7	Dodatkowe korekty wartości (kwota ujemna)		art. 34, 105	
8	Wartości niematerialne i prawne (po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego) (kwota ujemna)	-69	art. 36 ust. 1 lit. b), art. 37 i art. 472 ust. 4	
9	Zbiór pusty w UE			
10	Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oparte na przyszłej rentowności z wyłączeniem aktywów wynikających z różnic przejściowych (po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego w przypadku spełnienia warunków określonych w art. 38 ust. 3) (kwota ujemna)		art. 36 ust. 1 lit. c), art. 38, art. 472 ust. 5	
11	Kapitały rezerwowe odzwierciedlające wartość godziwą związane z zyskami lub stratami z tytułu instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne		art. 33 lit. a)	
12	Kwoty ujemne będące wynikiem obliczeń kwot oczekiwanej straty		art. 36 ust. 1 lit. d), art. 40, 159, art. 472 ust. 6	
13	Każdy wzrost kapitału własnego z tytułu aktywów sekurytyzowanych (kwota ujemna)		art. 32 ust. 1	
14	Zyski lub straty z tytułu zobowiązań, wycenione według wartości godziwej, które wynikają ze zmian zdolności kredytowej instytucji		art. 33 lit. b)	
15	Aktywa funduszu emerytalnego ze zdefiniowanymi świadczeniami (kwota ujemna)		art. 36 ust. 1 lit. e), art. 41, art. 472 ust. 7	
16	Posiadane przez instytucję bezpośrednie i pośrednie udziały kapitałowe w instrumentach własnych w kapitale podstawowym Tier I (kwota ujemna)		art. 36 ust. 1 lit. f), art. 42, art. 472 ust. 8	
17	Udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli podmioty te mają z instytucją krzyżowe powiązania kapitałowe mające na celu sztuczne zawyżanie funduszy własnych instytucji (kwota ujemna)		art. 36 ust. 1 lit. g), art. 44, art. 472 ust. 9	
18	Posiadane przez instytucję bezpośrednie i pośrednie udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała		art. 36 ust. 1 lit. h), art. 43, 45, 46, art. 49 ust. 2 i 3, art. 79, art. 472 ust. 10	

	znacznej inwestycji w te podmioty (kwota przekraczająca próg 10 % oraz po odliczeniu kwalifikowalnych pozycji krótkich) (kwota ujemna)	
19	Posiadane przez instytucję bezpośrednie, pośrednie i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota przekraczająca próg 10 % oraz po odliczeniu kwalifikowalnych pozycji krótkich) (kwota ujemna)	art. 36 ust. 1 lit. i), art. 43, 45, 47, art. 48 ust. 1 lit. b), art. 49 ust. 1-3, art. 79, 470, art. 472 ust. 11
20	Zbiór pusty w UE	
20a	Kwota ekspozycji następujących pozycji kwalifikujących się do wagi ryzyka równej 1 250 %, jeżeli instytucja decyduje się na wariant odliczenia	art. 36 ust. 1 lit. k)
20b	w tym: znaczne pakiety akcji poza sektorem finansowym (kwota ujemna)	art. 36 ust. 1 lit. k) ppkt (i), art. 89-91
20c	w tym: pozycje sekurytyzacyjne (kwota ujemna)	art. 36 ust. 1 lit. k) ppkt (ii) art. 243 ust. 1 lit. b) art. 244 ust. 1 lit. b) art. 258
20d	w tym: dostawy instrumentów z późniejszym terminem rozliczenia (kwota ujemna)	art. 36 ust. 1 lit. k) ppkt (iii), art. 379 ust. 3
21	Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynikające z różnic przejściowych (kwota przekraczająca próg 10 %, po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego w przypadku spełnienia warunków określonych w art. 38 ust. 3) (kwota ujemna)	art. 36 ust. 1 lit. c), art. 38, art. 48 ust. 1 lit. a), art. 470, art. 472 ust. 5
22	Kwota przekraczająca próg 15 % (kwota ujemna)	art. 48 ust. 1
23	w tym: posiadane przez instytucję bezpośrednie i pośrednie instrumenty w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty	art. 36 ust. 1 lit. i), art. 48 ust. 1 lit. b), art. 470, art. 472 ust. 11
24	Zbiór pusty w UE	
25	w tym: aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynikające z różnic przejściowych	art. 36 ust. 1 lit. c), art. 38, art. 48 ust. 1 lit. a), art. 470, art. 472 ust. 5
25a	Straty za bieżący rok obrotowy (kwota ujemna)	art. 36 ust. 1 lit. a), art. 472 ust. 3)
25b	Możliwe do przewidzenia obciążenia podatkowe związane z pozycjami kapitału podstawowego Tier I (kwota ujemna)	art. 36 ust. 1 lit. l)
26	Korekty regulacyjne stosowane w odniesieniu do kapitału podstawowego Tier I pod względem kwot ujętych przed przyjęciem CRR.	
26a	Korekty regulacyjne dotyczące niezrealizowanych zysków i strat zgodnie z art. 467 i 468;	-115
	w tym: ...filtr dla niezrealizowanej straty 1	art. 467
	w tym: ...filtr dla niezrealizowanej straty 2	art. 467
	w tym: ...filtr dla niezrealizowanego zysku 1	art. 468
	w tym: ...filtr dla niezrealizowanego zysku 2	art. 468
26b	Kwota, którą należy odjąć od lub dodać do kwoty kapitału podstawowego Tier I w odniesieniu do dodatkowych filtrów i odliczeń wymaganych przed przyjęciem CRR	art. 481
	w tym: ...	art. 481
27	Kwalifikowalne odliczenia od pozycji w kapitale dodatkowym Tier I, które przekraczają wartość kapitału dodatkowego Tier I instytucji (kwota ujemna)	art. 36 ust. 1 lit. j)
28	Całkowite korekty regulacyjne w kapitale podstawowym Tier I	-184
29	Kapitał podstawowy Tier I	33 483
Kapitał dodatkowy Tier I: Instrumenty		
30	Instrumenty kapitałowe i powiązane azio emisyjne	art. 51, 52
31	w tym: zaklasyfikowane jako kapitał własny zgodnie z mającymi zastosowanie standardami rachunkowości	
32	w tym: zaklasyfikowane jako zobowiązania zgodnie z mającymi zastosowanie standardami rachunkowości	
33	Kwota kwalifikujących się pozycji, o których mowa w art. 484 ust. 4, i powiązane azio emisyjne przeznaczone do wycofania z kapitału dodatkowego Tier I	art. 486 ust. 3
	Zastrzyki kapitałowe ze strony sektora publicznego, podlegające zasadzie praw nabytych do dnia 1 stycznia 2018 r.	art. 483 ust. 3
34	Kwalifikujący się kapitał Tier I uwzględniony w skonsolidowanym kapitale dodatkowym Tier I (w tym udziały mniejszości nieuwzględnione w wierszu 5) wyemitowany przez jednostki zależne i będący w posiadaniu stron trzecich	art. 85, 86, 480
35	w tym: przeznaczone do wycofania instrumenty wyemitowane	art. 486 ust. 3

	przez jednostki zależne		
36	Kapitał dodatkowy Tier I przed korektami regulacyjnymi	0	0
	Kapitał dodatkowy Tier I: korekty regulacyjne		
37	Posiadane przez instytucję bezpośrednie i pośrednie udziały kapitałowe we własnych instrumentach dodatkowych w kapitale Tier I (kwota ujemna)	art. 52 ust. 1 lit. b), art. 56 lit. a), art. 57, art. 475 ust. 2	
38	Udziały kapitałowe we własnych instrumentach dodatkowych w kapitale Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli podmioty te mają z instytucją krzyżowe powiązania kapitałowe mające na celu sztuczne zawyżanie funduszy własnych instytucji (kwota ujemna)	art. 56 lit. b), art. 58 i art. 475 ust. 3	
39	Bezpośrednie i pośrednie udziały kapitałowe we własnych instrumentach dodatkowych w kapitale Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota przekraczająca próg 10 % oraz po odliczeniu kwalifikowalnych pozycji krótkich) (kwota ujemna)	art. 56 lit. c), art. 59, 60, 79, art. 475 ust. 4	
40	Posiadane przez instytucję bezpośrednie i pośrednie udziały kapitałowe we własnych instrumentach dodatkowych w kapitale Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokona/a znacznej inwestycji w te podmioty (kwota przekraczająca próg 10 % oraz po odliczeniu kwalifikowalnych pozycji krótkich) (kwota ujemna)	art. 56 lit. d), art. 59, 79, art. 475 ust. 4	
41	Korekty regulacyjne stosowane w odniesieniu do kapitału dodatkowego Tier I pod względem kwot ujętych przed przyjęciem CRR oraz kwot ujętych w okresie przejściowym przeznaczonych do wycofania zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 575/2013 (tj. kwoty rezydualne określone w CRR)		
41a	Kwoty rezydualne odliczane od kapitału dodatkowego Tier I w odniesieniu do odliczeń od kapitału podstawowego Tier I w okresie przejściowym zgodnie z art. 472 rozporządzenia (UE) nr 575/2013	art. 472, art. 472 ust. 3 lit. a), art. 472 ust. 4, art. 472 ust. 6, art. 472 ust. 8 lit. a), art. 472 ust. 9, art. 472 ust. 10 lit. a), art. 472 ust. 11 lit. a)	
	W tym pozycje, które należy wyszczególnić, np. istotne straty netto w bieżącym okresie, wartości niematerialne i prawne, brak rezerw na pokrycie oczekiwanych strat itd.		
41b	Kwoty rezydualne odliczane od kapitału dodatkowego Tier I w odniesieniu do odliczeń od kapitału podstawowego Tier I w okresie przejściowym zgodnie z art. 475 rozporządzenia (UE) nr 575/2013.	art. 477, art. 477 ust. 3, art. 477 ust. 4 lit. a)	
	W tym pozycje, które należy wyszczególnić, np. krzyżowe powiązania kapitałowe w instrumentach w kapitale Tier II, bezpośrednie udziały kapitałowe w nieistotnych inwestycjach w kapitał innych podmiotów sektora finansowego itd.		
41c	Kwota, którą należy odjąć od lub dodać do kwoty kapitału dodatkowego Tier I w odniesieniu do dodatkowych filtrów i odliczeń wymaganych przed przyjęciem CRR	art. 467, 468, 481	
	w tym: ...możliwe filtry dla niezrealizowanych strat	art. 467	
	w tym: ...możliwe filtry dla niezrealizowanych zysków	art. 468	
	w tym: ...	art. 481	
42	Kwalifikowalne odliczenia od pozycji w kapitale Tier II, które przekraczają wartość kapitału Tier II instytucji (kwota ujemna)	art. 56 lit. e)	
43	Całkowite korekty regulacyjne w kapitale dodatkowym Tier I	0	
44	Kapitał dodatkowy Tier I	0	
45	Kapitał Tier I (kapitał Tier I = kapitał podstawowy Tier I + kapitał dodatkowy Tier I)	33 483	
	Kapitał Tier II: Instrumenty i rezerwy		
46	Instrumenty kapitałowe i powiązane akcje emisyjne	art. 62, 63	
47	Kwota kwalifikujących się pozycji, o których mowa w art. 484 ust. 5, i powiązane akcje emisyjne przeznaczone do wycofania z kapitału Tier II	art. 486 ust. 4	
	Zastrzyki kapitałowe ze strony sektora publicznego, podlegające zasadzie praw nabytych do dnia 1 stycznia 2018 r.	art. 483 ust. 4	
48	Kwalifikujące się instrumenty funduszy własnych uwzględnione w skonsolidowanym kapitale Tier II (w tym udziały mniejszości i instrumenty dodatkowe w kapitale Tier I nieuwzględnione w wierszach 5 lub 34) wyemitowane przez jednostki zależne i będące w posiadaniu stron trzecich	art. 87, 88, 480	
49	w tym: przeznaczone do wycofania instrumenty wyemitowane przez jednostki zależne	art. 486 ust. 4	
50	Korekty z tytułu ryzyka kredytowego	1 945 art. 62 lit. c) i d)	
51	Kapitał Tier II przed korektami regulacyjnymi	1 945	

Kapitał Tier II: korekty regulacyjne		
52	Posiadane przez instytucję bezpośrednie i pośrednie udziały kapitałowe w instrumentach własnych w kapitale Tier II i pożyczki podporządkowane (kwota ujemna)	art. 63 lit. b) ppkt (i), art. 66 lit. a), art. 67, art. 477 ust. 2
53	Udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale Tier II i pożyczki podporządkowane podmiotów sektora finansowego, jeżeli podmioty te mają z instytucją krzyżowe powiązania kapitałowe mające na celu sztuczne zawyżanie funduszy własnych instytucji (kwota ujemna)	art. 66 lit. b), art. 68 i art. 477 ust. 3
54	Bezpośrednie i pośrednie udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale Tier II i pożyczki podporządkowane podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota przekraczająca próg 10 % oraz po odliczeniu kwalifikowalnych pozycji krótkich) (kwota ujemna)	art. 66 lit. c), art. 69, 70, 79, art. 477 ust. 4
54a	w tym: nowe udziały kapitałowe niebędące przedmiotem uzgodnień dotyczących okresu przejściowego	
54b	w tym udziały kapitałowe istniejące przed dniem 1 stycznia 2013 r. i będące przedmiotem uzgodnień dotyczących okresu przejściowego	
55	Posiadane przez instytucję bezpośrednie i pośrednie udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale Tier II i pożyczki podporządkowane podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (po odliczeniu kwalifikowalnych pozycji krótkich) (kwota ujemna)	art. 66 lit. d), art. 69, 79, art. 477 ust. 4
56	Korekty regulacyjne stosowane w odniesieniu do kapitału Tier II pod względem kwot ujętych przed przyjęciem CRR oraz kwot ujętych w okresie przejściowym, przeznaczonych do wycofania zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 575/2013 (tj. kwoty rezydualne określone w CRR)	
56a	Kwoty rezydualne odliczane od kapitału Tier II w odniesieniu do odliczeń od kapitału podstawowego Tier I w okresie przejściowym zgodnie z art. 472 rozporządzenia (UE) nr 575/2013	art. 472, art. 472 ust. 3 lit. a), art. 472 ust. 4, art. 472 ust. 6, art. 472 ust. 8 lit. a), art. 472 ust. 9, art. 472 ust. 10 lit. a), art. 472 ust. 11 lit. a)
	W tym pozycje, które należy wyszczególnić, np. istotne straty netto w bieżącym okresie, wartości niematerialne i prawne, brak rezerw na pokrycie oczekiwanych strat itd.	
56b	Kwoty rezydualne odliczane od kapitału Tier II w odniesieniu do odliczeń od kapitału dodatkowego Tier I w okresie przejściowym zgodnie z art. 475 rozporządzenia (UE) nr 575/2013.	art. 475, art. 475 ust. 2 lit. a), art. 475 ust. 3, art. 475 ust. 4 lit. a)
	W tym pozycje, które należy wyszczególnić, np. krzyżowe powiązania kapitałowe w dodatkowych instrumentach w kapitale Tier I, bezpośrednie udziały kapitałowe w nieistotnych inwestycjach dokonywanych w kapitał innych podmiotów sektora finansowego itd.	
56c	Kwota, którą należy odjąć od lub dodać do kwoty kapitału Tier II w odniesieniu do dodatkowych filtrów i odliczeń wymaganych przed przyjęciem CRR	art. 467, 468, 481
	w tym: ...możliwe filtry dla niezrealizowanych strat	art. 467
	w tym: ...możliwe filtry dla niezrealizowanych zysków	art. 468
	w tym: ...	art. 481
57	Całkowite korekty regulacyjne w kapitale Tier II	0
58	Kapitał Tier II	1 945
59	Łączny kapitał (łączny kapitał = kapitał Tier I + kapitał Tier II)	35 427
59a	Aktywa ważone ryzykiem pod względem kwot ujętych przed przyjęciem CRR oraz kwot ujętych w okresie przejściowym, przeznaczonych do wycofania zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 575/2013 (tj. kwoty rezydualne określone w CRR)	
	w tym: pozycje nieodliczone od kapitału podstawowego Tier I (kwoty rezydualne określone w rozporządzeniu (UE) nr 575/2013) (pozycje, które należy wyszczególnić, np. aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oparte na przyszłej rentowności po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego, pośrednie udziały kapitałowe w instrumentach własnych w kapitale podstawowym Tier I itd.)	art. 472, art. 472 ust. 5, art. 472 ust. 8 lit. b), art. 472 ust. 10 lit. b), art. 472 ust. 11 lit. b)
	w tym: pozycje nieodliczone od kapitału dodatkowego Tier I (kwoty rezydualne określone w rozporządzeniu (UE) nr 575/2013) (pozycje, które należy wyszczególnić, np. krzyżowe powiązania kapitałowe w instrumentach w kapitale Tier II, bezpośrednie udziały kapitałowe w nieistotnych inwestycjach w kapitał innych	art. 475, art. 475 ust. 2 lit. b), art. 475 ust. 2 lit. c), art. 475 ust. 4 lit. b)

	podmiotów sektora finansowego itd.)		
	w tym: pozycje nieodliczone od kapitału Tier II (kwoty rezydualne określone w rozporządzeniu (UE) nr 575/2013) (pozycje, które należy wyszczególnić, np. pośrednie udziały kapitałowe w instrumentach własnych w kapitale Tier II, pośrednie udziały kapitałowe w nieistotnych inwestycjach w kapitał innych podmiotów sektora finansowego, pośrednie udziały kapitałowe w istotnych inwestycjach w kapitał innych podmiotów sektora finansowego itd.)		art. 477, art. 477 ust. 2 lit. b), art. 477 ust. 2 lit. c), art. 477 ust. 4 lit. b)
60	Aktywa ważone ryzykiem razem	192 154	
	Współczynniki i bufory kapitałowe		
61	Kapitał podstawowy Tier I (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	14,56	art. 92 ust. 2 lit. a), art. 465
62	Kapitał Tier I (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	14,56	art. 92 ust. 2 lit. b), art. 465
63	Łączny kapitał (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	15,40	art. 92 ust. 2 lit. c)
64	Wymóg bufora dla poszczególnych instytucji (wymóg dotyczący kapitału podstawowego Tier I zgodnie z art. 92 ust. 1 lit. a) powiększony o wymogi utrzymywania bufora zabezpieczającego i antycyklicznego, jak również bufor ryzyka systemowego oraz bufor instytucji o znaczeniu systemowym (bufor globalnych instytucji o znaczeniu systemowym lub bufor innych instytucji o znaczeniu systemowym) wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)		dyrektywa w sprawie wymogów kapitałowych, art. 128, 129, 130
65	w tym: wymóg utrzymywania bufora zabezpieczającego		
66	w tym: wymóg utrzymywania bufora antycyklicznego		
67	w tym: wymóg utrzymywania bufora ryzyka systemowego		
67a	w tym: bufor globalnych instytucji o znaczeniu systemowym lub bufor innych instytucji o znaczeniu systemowym		dyrektywa w sprawie wymogów kapitałowych, art. 131
68	Kapitał podstawowy Tier I dostępny w celu pokrycia buforów (wyrażony jako odsetek łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko)		dyrektywa w sprawie wymogów kapitałowych, art. 128
69	[nieistotne w przepisach unijnych]		
70	[nieistotne w przepisach unijnych]		
71	[nieistotne w przepisach unijnych]		
	Współczynniki i bufory kapitałowe		
72	Bezpośrednie i pośrednie udziały kapitałowe podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota poniżej progu 10 % oraz po odliczeniu kwalifikowalnych pozycji krótkich)		art. 36 ust. 1 lit. h), art. 45, 46, art. 472 ust. 10 art. 56 lit. c), art. 59, 60, art. 475 ust. 4 art. 66 lit. c), art. 69, 70, art. 477 ust. 4
73	Posiadane przez instytucję bezpośrednie i pośrednie udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota poniżej progu 10 % oraz po odliczeniu kwalifikowalnych pozycji krótkich)		art. 36 ust. 1 lit. i), art. 45, 48, 470, art. 472 ust. 11
74	Zbiór pusty w UE		
75	Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynikające z różnic przejściowych (kwota poniżej progu 10 %, po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego w przypadku spełnienia warunków określonych w art. 38 ust. 3)		art. 36 ust. 1 lit. c), art. 38, 48, 470, art. 472 ust. 5
	Pułapy stosowane do uwzględniania rezerw w kapitale Tier II		
76	Korekty z tytułu ryzyka kredytowego uwzględnione w kapitale Tier II w odniesieniu do ekspozycji objętych metodą standardową (przed zastosowaniem pułapu)		art. 62
77	Pułap uwzględniania korekt z tytułu ryzyka kredytowego w kapitale Tier II zgodnie z metodą standardową		art. 62
78	Korekty z tytułu ryzyka kredytowego uwzględnione w kapitale Tier II w odniesieniu do ekspozycji objętych metodą wewnętrznych ratingów (przed zastosowaniem pułapu)		art. 62
79	Pułap uwzględniania korekt z tytułu ryzyka kredytowego w kapitale Tier II zgodnie z metodą wewnętrznych ratingów		art. 62
	Instrumenty kapitałowe będące przedmiotem ustaleń dotyczących wycofania (mających zastosowanie wyłącznie od dnia 1 stycznia 2013 r. do dnia 1 stycznia 2022 r.)		
80	Bieżący pułap w odniesieniu do instrumentów w kapitale podstawowym Tier I będących przedmiotem ustaleń dotyczących wycofania	60%	art. 484 ust. 3, art. 486 ust. 2 i 5 100%
81	Kwota wyłączona z kapitału podstawowego Tier I ze względu na pułap (nadwyżka ponad pułap po upływie terminów wykupu i zapadalności)	0	art. 484 ust. 3, art. 486 ust. 2 i 5

82	Bieżący pułap w odniesieniu do instrumentów dodatkowych w kapitale Tier I będących przedmiotem ustaleń dotyczących wycofania	art. 484 ust. 4, art. 486 ust. 3 i 5
83	Kwota wyłączona z kapitału dodatkowego Tier I ze względu na pułap (nadwyżka ponad pułap po upływie terminów wykupu i zapadalności)	art. 484 ust. 4, art. 486 ust. 3 i 5
84	Bieżący pułap w odniesieniu do instrumentów w kapitale Tier II będących przedmiotem ustaleń dotyczących wycofania	art. 484 ust. 5, art. 486 ust. 4 i 5
85	Kwota wyłączona z kapitału Tier II ze względu na pułap (nadwyżka ponad pułap po upływie terminów wykupu i zapadalności)	art. 484 ust. 5, art. 486 ust. 4 i 5

**Ujawnianie informacji na temat wskaźnika dźwigni według wzoru z załącznika nr I
Rozporządzenia 2016/200**

Wskaźnik dźwigni określony w rozporządzeniu w sprawie wymogów kapitałowych – formularz do celów
ujawniania informacji

Dzień odniesienia	2016-12-31
Nazwa podmiotu	Bank Spółdzielczy w Poddębicach
Poziom stosowania	Indywidualny

Tabela LRSum: Zestawienie dotyczące uzgodnienia aktywów księgowych i ekspozycji wskaźnika dźwigni [tys. zł]

		Kwota mająca zastosowanie
1	Aktywa razem według opublikowanych sprawozdań finansowych	541 776
2	Korekta z tytułu jednostek objętych konsolidacją na potrzeby rachunkowości, ale nieobjętych zakresem konsolidacji regulacyjnej	
3	(Korekta z tytułu aktywów powierniczych ujętych w bilansie zgodnie z mającymi zastosowanie standardami rachunkowości, ale wykluczonych z miary ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni zgodnie z art. 429 ust. 13 rozporządzenia (UE) nr 575/2013)	
4	Korekta z tytułu instrumentów pochodnych	
5	Korekta z tytułu transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych (SFT)	
6	Korekta z tytułu pozycji pozabilansowych (tj. konwersja na kwoty ekwiwalentu kredytowego ekspozycji pozabilansowych)	9 616
EU-6a	(Korekta z tytułu ekspozycji wewnątrz grupy wykluczonych z miary ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni zgodnie z art. 429 ust. 7 rozporządzenia (UE) nr 575/2013)	
EU-6b	(Korekta z tytułu ekspozycji wykluczonych z miary ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni zgodnie z art. 429 ust. 14 rozporządzenia (UE) nr 575/2013)	
7	Inne korekty	-3 601
8	Miara ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni	547 791

Tabela LRCom: Wspólne ujawnienie wskaźnika dźwigni [tys. zł]

		Ekspozycje wskaźnika dźwigni określone w rozporządzeniu w sprawie wymogów kapitałowych
Ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych i transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych)		
1	Pozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i aktywów powierniczych, ale z uwzględnieniem zabezpieczenia)	538 243
2	(Kwoty aktywów odliczane przy ustalaniu kapitału Tier I)	-69
3	Całkowite ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i aktywów powierniczych) (suma wierszy 1 i 2)	538 175

		Ekspozycje wskaźnika dźwigni określone w rozporządzeniu w sprawie wymogów kapitałowych
Ekspozycje z tytułu instrumentów pochodnych		
4	Koszt odtworzenia związany z wszystkimi transakcjami na instrumentach pochodnych (tj. z pominięciem kwalifikującego się zmiennego depozytu zabezpieczającego w gotówce)	
5	Kwoty narzutu w odniesieniu do potencjalnej przyszłej ekspozycji związanej z wszystkimi transakcjami na instrumentach pochodnych (metoda wyceny według wartości rynkowej)	
EU-5a	Ekspozycja obliczona według metody wyceny pierwotnej ekspozycji	
6	Ubruttowanie zapewnionego zabezpieczenia instrumentów pochodnych, jeżeli odliczono je od aktywów bilansowych zgodnie z mającymi zastosowanie standardami rachunkowości	
7	(Odliczenia aktywów wierzytelności w odniesieniu do zmiennego depozytu zabezpieczającego w gotówce zapewnionego w transakcjach na instrumentach pochodnych)	
8	(Wyłączone ekspozycje z tytułu transakcji rozliczanych za pośrednictwem klienta w odniesieniu do składnika rozliczanego z kontrahentem centralnym)	
9	Skorygowana skuteczna wartość nominalna wystawionych kredytowych instrumentów pochodnych	
10	(Skorygowana skuteczna wartość nominalna kompensat i odliczeń narzutów w odniesieniu do wystawionych kredytowych instrumentów pochodnych)	
11	Całkowite ekspozycje z tytułu instrumentów pochodnych (suma wierszy 4–10)	
Ekspozycje z tytułu transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych		
12	Aktywa z tytułu transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych brutto (bez uwzględnienia kompensowania), po korekcie z tytułu transakcji księgowych dotyczących sprzedaży	
13	(Skompensowane kwoty zobowiązań gotówkowych i wierzytelności gotówkowych w odniesieniu do aktywów z tytułu transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych brutto)	
14	Ekspozycja na ryzyko kredytowe kontrahenta w odniesieniu do aktywów z tytułu transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych	
EU-14a	Odstępstwo dotyczące transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych: Ekspozycja na ryzyko kredytowe kontrahenta zgodnie z art. 429b ust. 4 i art. 222 rozporządzenia (UE) nr 575/2013	
15	Ekspozycje z tytułu transakcji zawieranych poprzez pośrednika	
EU-15a	(Wyłączone ekspozycje z tytułu transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych rozliczanych za pośrednictwem klienta w odniesieniu do składnika rozliczanego z kontrahentem centralnym)	
16	Całkowite ekspozycje z tytułu transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych (suma wierszy 12–15a)	
Inne ekspozycje pozabilansowe		
17	Ekspozycje pozabilansowe wyrażone wartością nominalną brutto	23 805
18	(Korekty z tytułu konwersji na kwoty ekwiwalentu kredytowego)	-14 189
19	Inne ekspozycje pozabilansowe (suma wierszy 17 i 18)	9 616
Ekspozycje wyłączone zgodnie z art. 429 ust. 7 i 14 rozporządzenia (UE) nr 575/2013 (bilansowe i pozabilansowe)		

EU-19a	(Wyłączenie ekspozycji wewnątrz grupy (na zasadzie nieskonsolidowanej) zgodnie z art. 429 ust. 7 rozporządzenia (UE) nr 575/2013 (bilansowych i pozabilansowych))		
EU-19b	(Ekspozycje wyłączone zgodnie z art. 429 ust. 14 rozporządzenia (UE) nr 575/2013 (bilansowe i pozabilansowe))		
Kapitał i miara ekspozycji całkowitej		"w pełni wdrożona"	"przejściowa"
20	Kapitał Tier I	31 254	33 483
21	Miara ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni (suma wierszy 3, 11, 16, 19, EU-19a i EU-19b)	547 791	547 791
Wskaźnik dźwigni			
22	Wskaźnik dźwigni	5,71%	6,11%
Wybór przepisów przejściowych i kwota wyłączonych pozycji powierniczych			
EU-23	Wybór przepisów przejściowych na potrzeby określenia miary kapitału	wg w pełni wdrożonej definicji kapitału Tier 1	wg przejściowej definicji kapitału Tier 1
EU-24	Kwota wyłączonych pozycji powierniczych zgodnie z art. 429 ust. 11 rozporządzenia (UE) nr 575/2013		

Tabela LRSpl: Podział ekspozycji bilansowych (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i ekspozycji wyłączonych)

		Ekspozycje wskaźnika dźwigni określone w rozporządzeniu w sprawie wymogów kapitałowych
EU-1	Całkowite ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i ekspozycji wyłączonych), w tym:	538 244
EU-2	Ekspozycje zaliczane do portfela handlowego	0
EU-3	Ekspozycje zaliczane do portfela bankowego, w tym:	538 244
EU-4	Obligacje zabezpieczone	0
EU-5	Ekspozycje traktowane jako ekspozycje wobec państwa	143 137
EU-6	Ekspozycje wobec samorządów regionalnych, wielostronnych banków rozwoju, organizacji międzynarodowych i podmiotów sektora publicznego, których nie traktuje się jak państwa	101 205
EU-7	Instytucje	63 354
EU-8	Zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	127 854
EU-9	Ekspozycje detaliczne	78 205
EU-10	Przedsiębiorstwa	140
EU-11	Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	5 553
EU-12	Pozostałe ekspozycje (np. kapitałowe, sekurytyzacyjne i inne aktywa niegenerujące zobowiązania kredytowego)	18 796

Tabela LRQua: Pola na tekst o dowolnym formacie do celów ujawniania informacji jakościowych

		Kolumna
		Dowolny format
Wiersz		
1	Opis procedur stosowanych w celu zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej	Biorąc pod uwagę ostatnią weryfikację istotności ryzyk, Bank ocenia ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej jako nieistotne i nie opracował odrębnej procedury w tym obszarze. Obecnie zarządzanie ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej odbywa się w ramach Procedury szacowania kapitału wewnętrznego oraz oceny adekwatności kapitałowej, gdzie określono zasady zarządzania tym ryzykiem i minimalny poziom wskaźnika. W ramach zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej monitorowany wskaźnik dźwigni finansowej. Bank nie stosuje innych wskaźników do oceny ryzyka nadmiernej dźwigni finansowej niż określony w rozporządzeniu (UE) nr 575/2013.
2	Opis czynników, które miały wpływ na wskaźnik dźwigni w okresie, którego dotyczy ujawniony wskaźnik dźwigni	Wskaźnik dźwigni w 2016r. charakteryzował się tendencją malejącą. Wyższa roczna dynamika wielkości sumy bilansowej niż wielkości kapitału Tier 1 wpłynęła na zmniejszenie wskaźnika dźwigni.